

การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษา

ชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

กรุงเทพมหานคร

THE PUBLIC PARTICIPATION IN CRIME PREVENTION: A CASE STUDY
OF THE MAHA NAK MOSQUE COMMUNITY, KHET POM PRAP SATTRU PHAI,
BANGKOK

โดย

ร้อยตำรวจเอก กฤษณ์ มีบำรุง

รายงานการค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาอาชญวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม

สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบริหารรัฐกิจและรัฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2556

**THE PUBLIC PARTICIPATION IN CRIME PREVENTION: A CASE STUDY
OF THE MAHA NAK MOSQUE COMMUNITY, KHET POM PRAP SATTRU PHAI,
BANGKOK**

**By
POL. CAPT. KRIT MEEBUMRUNG**

**A REPORT SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE DEGREE OF
MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION
IN CRIMINOLOGY AND CRIMINAL JUSTICE ADMINISTRATION
INSTITUTE OF PUBLIC ADMINISTRATION
COLLEGE OF GOVERNMENT AND PUBLIC GOVERNANCE
GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY**

2013

ใบรับรองการศึกษาค้นคว้าอิสระ
สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบริหารรัฐกิจและรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยรังสิต

เรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบ
ศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

(THE PUBLIC PARTICIPATION IN CRIME PREVENTION: A CASE STUDY OF THE
MAHA NAK MOSQUE COMMUNITY, KHET POM PRAP SATTRU PHAI,
BANGKOK)

โดย ร้อยตำรวจเอก กฤษณ์ มีบำรุง 5408650

สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบริหารรัฐกิจและรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต อนุมัติให้
นับวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม ประจำปีการศึกษา 2556

พันตำรวจโท ดร. ....

(กฤษณพงศ์ พุตระกูล)

ประธานบริหารหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาอาชญวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม

พันตำรวจโท ดร. .... (กรรมการ) ร้อยตำรวจเอก .... (กรรมการ)

(กฤษณพงศ์ พุตระกูล)

(จอมเดช ตรีเมฆ)

พันตำรวจตรี ดร. .... (อาจารย์ที่ปรึกษา)

(เสกสันต์ เครือคำ)

ลิขสิทธิ์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม

สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบริหารรัฐกิจและรัฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีโดยได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก พันตำรวจตรี ดร.เสกสรรค์ เครือคำ อาจารย์ที่ปรึกษารายงานการค้นคว้าอิสระและคณาจารย์สาขาวิชา อาชีววิทยาและการบริหารงานยุติธรรม สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยบริหารรัฐกิจและ รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขในการดำเนินการ จัดทำรายงานการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและถือเป็นพระคุณอย่างยิ่ง จึงขอกราบ ขอบพระคุณคณาจารย์เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณผู้เกี่ยวข้องในการตอบแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูลต่างๆ และกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณครอบครัวอันเป็นที่รักผู้ให้กำลังใจในการทำรายงานการค้นคว้าอิสระ ฉบับฉบับนี้เสมอมา คุณงามความดีอันพึงมีจากรายงานการค้นคว้าอิสระฉบับฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบ แด่บิดา มารดา อันเป็นที่เคารพยิ่งและคณาจารย์ผู้ประสทาวิชาความรู้ ตลอดจนทุกๆ ท่านที่ให้ กำลังใจช่วยเหลือจนกระทั่งรายงานการค้นคว้าอิสระฉบับฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ร้อยตำรวจเอก กฤษณ์ มีบำรุง

ผู้วิจัย

5408650 : สาขาวิชา : อาชญวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม; รป.ม.

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การป้องกัน, อาชญากรรม

ร้อยตำรวจเอก กฤษณ์ มีบำรุง: การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร (THE PUBLIC PARTICIPATION IN CRIME PREVENTION : A CASE STUDY OF THE MAHA NAK MOSQUE COMMUNITY, KHET POM PRAP SATTRU PHAI, BANGKOK) อาจารย์ที่ปรึกษา: พ.ต.ต.ดร. เสกสรรค์ เครือคำ, 82 หน้า.

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนและเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือนและระดับการศึกษาสูงสุด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนมัสยิดมหานาคจำนวน 310 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Yamane) ที่ระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้จำนวนตัวอย่าง 310 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้ผลดังนี้ 1.) ด้านการป้องกันตนเอง และทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรมในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ได้เข้าร่วมโครงการฝากบ้านไว้กับตำรวจเมื่อต้องออกจากบ้านเป็นระยะเวลานานๆ ระลึกลักษณะว่าคนร้ายเป็นได้ทุกเพศ ทุกวัย ทุกชนชั้นและก่อนออกจากบ้านหรือที่พักอาศัยได้ให้คนที่เชื่อถือได้หรือไว้วางใจดูแลบ้านหรือที่พักอาศัยตลอดเวลามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ 2.) ด้านการเข้าร่วมช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรมในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ได้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในงานประเพณีงานมหรสพต่างๆ ในหมู่บ้านหรือชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการอบรมตามโครงการต่างๆ เช่น โครงการเยาวชนต่อต้านยาเสพติด การประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนบ้านเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว และได้บริจาคทรัพย์สินเพื่อให้การสนับสนุนหรือสวัสดิการแก่ เพื่อบ้านหรือราษฎรอาสา ที่ปฏิบัติหน้าที่เข้าเวรยามและรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้านหรือชุมชน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ และ 3.) การ

เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือนและระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุและรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อาชีพ และระดับการศึกษาสูงสุดที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**5408650 : MAJOR : CRIMINOLOGY AND CRIMINAL JUSTICE
ADMINISTRATION; M.P.A. (CRIMINOLOGY AND CRIMINAL
JUSTICE ADMINISTRATION)**

Keywords : PARTICIPATION, PREVENTION, CRIME

**POL.CAPT. KRIT MEEBUMRUNG: THE PUBLIC PARTICIPATION IN CRIME
PREVENTION: A CASE STUDY OF THE MAHA NAK MOSQUE COMMUNITY, KHET POM
PRAP SATTRU PHAI, BANGKOK. THESIS ADVISOR: POL.MAJ.SAKSAN KHRUAKHAM,
Ph.D., 82 p.**

This research aim to study the level of public participation in crime prevention in MAHA NAK Mosque community, Khet Pom Prap Sattru Phai, Bangkok and to compare the level of public participation based on the personal factors including sex, age, occupation, salary and the highest education. The population is the people who live in the MAHA NAK Mosque community. The samples of 310 residents were chosen by using Yamane formula at the significant level of .05. The questionnaires were used as an instrument for data collection. The statistic for this research is percentage, average, standard deviation, t-test and F-test.

The results for the overall level of public participation in crime prevention of people in MAHA NAK community showed a high level. Nevertheless, when looking at each dimension, the findings show as follows: 1.) The level of protection themselves and property from crime is very high , for example, the inhabitant were interested in participating in the “house safe with the police” project when they were away from their home for an extended period of time. They also learn to keep in mind that criminals could be anyone for all ages and all classes, and before leaving the house, they asked trusted people to take a look at their property. 2.) For the public participation and support to crime prevention activities, it was found in a high level. When putting it in order from the lowest to the highest, it was shown that the duty to maintain order in the traditional ceremonies, participating in training programs such as the “Thai Youth initiative against Drug”, motivating neighbors to join such activities, donating assets and provide support to neighbors or people who perform volunteer duty, guard and maintain peace and order in the village or community, respectively. 3.) the comparison of public participation in crime prevention

in MAHA NAK Mosque community based on the personal factors including sex, age, occupation, salary and highest education showed that people who had different age and salary had no different in participation in crime prevention. In contrast people who had different sex, occupation and level of education give result in different of participation at p-value 0.05

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 สมมติฐานในการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตในการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	7
2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรม	7
2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม	10
2.3 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน	19
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	32
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
3.3 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	34
3.4 ขั้นตอนการเก็บข้อมูล	36
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
4.1	ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
4.2	ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบ ศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร
4.3	ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมระดับการมีส่วนร่วมในการ ป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลอง มหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานครจำแนกตามปัจจัย ส่วนบุคคล
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
5.1	สรุปผลการวิจัย
5.2	อภิปรายผลการวิจัย
5.3	ข้อเสนอแนะในการวิจัย
บรรณานุกรม	59
ภาคผนวก	62
ประวัติ	82

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ	38
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม อายุ	39
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ	39
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	40
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด	40
ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	41
ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรม	42
ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการเข้าร่วม ช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรม	44
ตารางที่ 4.9 การทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมจำแนกตามเพศ	47
ตารางที่ 4.10 การทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมจำแนกตามอายุ	48
ตารางที่ 4.11 การทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม จำแนกตามอาชีพ	49
ตารางที่ 4.12 การทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	50
ตารางที่ 4.13 การทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด	51

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาอาชญากรรมในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นและแผ่ขยายกระจายแผ่กว้างไปยังทุกพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นอยู่ในเขตใจกลางเมืองหรือชนบท ล้วนแล้วแต่มีการประกอบอาชญากรรม ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีอัตราการเพิ่มจำนวนของประชากรสูง ซึ่งปัญหาที่ตามมาคือ การว่างงานของประชากร ซึ่งอัตราการว่างงานต่อจำนวนประชากรวัยทำงานในประเทศไทยคิดเป็นร้อยละ 0.6 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี พ.ศ.2555 จำนวนผู้ว่างงานเพิ่มขึ้น 1.1 หมื่นคน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2556) ซึ่งปัญหาการว่างงานดังกล่าว ย่อมส่งผลกระทบต่อการก่ออาชญากรรมที่เพิ่มสูงขึ้น แม้ว่าภาครัฐจะมีการเพิ่มมาตรการในการป้องกัน เครื่องมือกลไกทางการปกครองต่างๆ เพื่อเป็นเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันปราบปรามหรือยับยั้งการประกอบอาชญากรรม แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะควบคุมปัญหาการประกอบอาชญากรรมให้ลดลงได้ แต่เนื่องด้วยประเทศไทยเป็นประเทศที่อยู่ในกลุ่มกำลังพัฒนา งบประมาณแผ่นดินจึงต้องกระจายไปยังทุกภาคส่วนเช่น ด้านพัฒนาการศึกษา ด้านพัฒนาสาธารณสุข โภค พัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาความมั่นคงของชาติ ดังนั้นงบประมาณที่ทางรัฐบาลจัดมาให้ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อนำไปใช้ในการป้องกันปราบปรามรักษาความสงบเรียบร้อยป้องกันปราบปรามอาชญากรรมจึงมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอต่อจำนวนปัญหาอาชญากรรมที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งผู้ที่ได้รับผลของอาชญากรรมคือประชาชนคนในชาตินั้นเอง ด้วยเหตุนี้ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงมีความจำเป็นในการแสวงหาการประสานความร่วมมือจากภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อเป็นการป้องกัน ยับยั้ง บรรเทา การประกอบอาชญากรรมให้มีจำนวนลดน้อยลงจากปัญหาอาชญากรรมที่เพิ่มสูงขึ้น ทางภาคเอกชนได้มีการหาวิธีป้องกันตนเองจากการตกเป็นเหยื่อของการก่ออาชญากรรม โดยเฉพาะของกลุ่มที่ประกอบอาชีพทำธุรกิจซึ่งมีความเสี่ยงสูงต่อการประกอบอาชญากรรมเช่น ห้างค้าทอง ร้านเพชร เครื่องประดับ ธนาคาร หรือร้านค้าซึ่งมีเงินสดเก็บอยู่ในร้านเป็นจำนวนมาก ก็ได้มีการจ้างพนักงานรักษาความปลอดภัยเพื่อป้องกันการก่ออาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งปัจจุบันได้มีบริษัทที่ให้บริการในการรับรักษาความปลอดภัยเพื่อเป็นการปกป้องทรัพย์สินอย่างเป็นกิจจะลักษณะโดยแพร่หลาย

นอกจากนั้นหน่วยงานอื่นๆ เช่น ฝ่ายปกครอง ทหาร กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ก็ได้มีการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนเช่น อาสาสมัครรักษาดินแดน อาสาสมัครลูกเสือชาวบ้าน อาสาสมัครพิทักษ์และป้องกันตนเอง เป็นต้น ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวมีจุดประสงค์ไปในด้านรักษาความมั่นคงอธิปไตยของชาติแต่อีกนัยหนึ่งคือ การสร้างไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยของคนภายในชาตินั่นเอง

ในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติบางหน่วยงานได้มีการจัดตั้งผู้ช่วยเจ้าพนักงานขึ้น ซึ่งผู้ช่วยเจ้าพนักงานมีหน้าที่คอยช่วยเหลือ เพื่อบริหารการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาทในการเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ยกตัวอย่างเช่น อาสาสมัครตำรวจบ้านคือ การนำประชาชนมาเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ในการตั้งด่านตรวจตราความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ใกล้ที่พักอาศัยของตน หรืออาสาสมัครจราจรคือ การนำประชาชนมาเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรในการอำนวยความสะดวกการจราจรบนท้องถนนในเขตพื้นที่ใกล้เคียงกับที่พักอาศัยนั่นเอง ซึ่งปัจจุบันการประสานความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ตำรวจกับประชาชนสามารถพบเห็นได้ทั่วไป โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครแต่การร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับภาคประชาชนนั้นทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นให้ทุกหน่วยงานในสังกัด จัดชุดปฏิบัติการดำเนินงาน แต่ยังไม่ปรากฏผลสำเร็จให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ได้เด่นชัด

สถานีตำรวจนครบาลพลับพลาไชย 1 กองบัญชาการตำรวจนครบาล เป็นสถานีตำรวจซึ่งตั้งอยู่ใจกลางย่านเศรษฐกิจที่สำคัญของกรุงเทพมหานครมีประชากรอยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมากซึ่งยากที่จะดูแลพื้นที่ในเขตรับผิดชอบได้อย่างทั่วถึงจึงได้มีการแสวงหาความร่วมมือกับภาคประชาชน จัดตั้งโครงการ ประชาอาสาพิทักษ์ชุมชนมัสยิดมหานาคเพื่อเป็นการนำตัวแทนประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนมัสยิดมหานาค มาเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตำรวจในการตรวจตราความสงบเรียบร้อยแก่ประชาชนในชุมชนซึ่งวัตถุประสงค์ของโครงการนี้คือ

1. สร้างชุมชนเข้มแข็งดูแลการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนของตนเอง
2. จัดตั้งสถานีพิทักษ์ชุมชน (คล้ายสถานีย่อยพลับพลาไชย 1) ขับเคลื่อนโดยประชาชนในชุมชนเป็นคณะกรรมการบริหารสถานี โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง

3. ทำงานร่วมกันตามหลัก 5 ร่วมคือ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมรับผิดชอบ ร่วมตรวจตราโดยผลักดันภาคประชาชนที่มีแนวความคิดว่าเรื่องการป้องกันอาชญากรรมเป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่เพียงอย่างเดียว ให้ปรับเปลี่ยนเป็นการป้องกันอาชญากรรมเป็นเรื่องของประชาชนทุกคน และทุกคนต้องร่วมมือกันที่จะป้องกันปราบปรามให้อาชญากรรมหมดไปจากพื้นที่

ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ป้องกันปราบปรามการประกอบอาชญากรรมและมีหน้าที่สืบเสาะ ค้นหา จับกุม ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นอาชญากรรมมาลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมได้เล็งเห็นว่าการประสานความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับประชาชนได้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเมื่อใดแล้วที่เจ้าหน้าที่ตำรวจปลูกฝังให้ประชาชนมีแนวความคิดที่จะปกป้อง ระแวดระวัง สอดส่องดูแลตรวจตราการประกอบอาชญากรรมรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ เมื่อนั้นก็เท่ากับเสมือนว่า ประชาชนได้มีบทบาทเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ก็เท่ากับว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจมีอัตรากำลังพลในการดูแลการประกอบอาชญากรรมมากขึ้นและประชาชนกลุ่มดังกล่าวก็ได้มีการแทรกซึมคอยระวังภัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ตลอดเวลา ในทางกลับกันการกระทำใดๆ ย่อมมีอุปสรรค มีปัญหาซึ่งแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ซึ่งชุมชนมัสยิดมหานาคประชากรทั้งหมดเป็นคนไทยเชื้อสายมุสลิมทั้งหมด ซึ่งจะมีขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมแตกต่างจากคนไทยเชื้อสายพุทธ ดังนั้นบทบาทของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม ปัญหา อุปสรรค ที่เกิดขึ้นต่อประชาชนที่ได้เข้าร่วมโครงการและดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายไป จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่จะนำมาศึกษา วิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง ส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดกลุ่มพี่น้องประชาชนในชุมชนยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนมัสยิดมหานาคจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษาสูงสุด

1.3 สมมติฐาน

ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนมัสยิดมหานาคที่แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

1.4.1 ด้านเนื้อหา

การศึกษายอบทบาทของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรมและการเข้าร่วม ช่วยเหลือ สนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรม กรณีศึกษาเฉพาะในเขตชุมชนมัสยิดมหานาคแขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ได้ทำการศึกษาเฉพาะประชาชนที่ผ่านการฝึกอบรมตามโครงการประชาอาสาพิทักษ์ชุมชนมัสยิดมหานาคเท่านั้น

1.4.2 ด้านประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร จำนวน 1,384 คน (วิจัยชุมชนมัสยิดมหานาค, 2555)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโรยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้จำนวนตัวอย่าง 310 คน

1.4.3 ด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม

1.4.4 ด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาในด้านของการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ใช้ระยะเวลาประมาณ 3 เดือนตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ.2555

1.5 นิยามศัพท์

บทบาท หมายถึง การกระทำที่ประชาชนมีความรู้สึกต่อสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมในด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรม และด้านการเข้าร่วม ช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรม

อาชญากรรม หมายถึง การกระทำหรือละเว้นการกระทำใดๆที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ชัดเจน เช่น การฆ่าผู้อื่น

การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม หมายถึง การกระทำใดที่เป็นการลดหรือยับยั้งอาชญากรรมมิให้เกิดหรือมิให้เกิดซ้ำอีก โดยแสวงหามาตรการต่างๆทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อขจัดปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเกิดอาชญากรรม

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนมัสยิดมหานาค ในเขตพื้นที่ของสถานีตำรวจนครบาลพลับพลาไชย 1

ชุมชน หมายถึง ชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

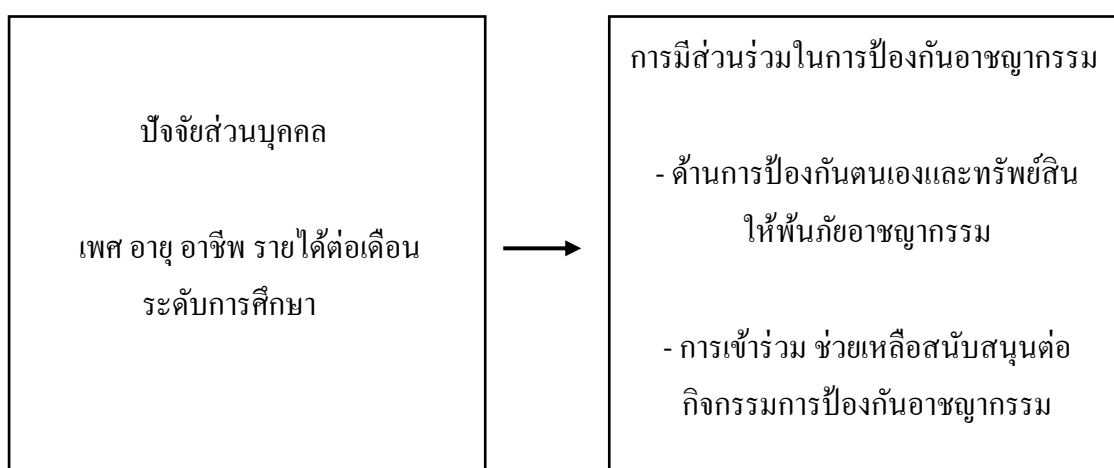
1.6.1 ทราบบทบาทของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่ชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

1.6.2 ทราบความสัมพันธ์ระหว่างสถานีตำรวจนครบาลพลับพลาไชย 1 กับประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม

1.6.3 ทราบปัญหาอุปสรรคและแนวทางมาตรการในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนมัสยิดมหานาค

1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษา ชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาแนวคิดต่างๆ สามารถสรุปได้เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยตามตัวแปรที่วัดได้ ดังนี้

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม

2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

2.3 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรม

อาชญากรรม เป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นในทุกๆ สังคมและมีมาเป็นเวลาช้านาน กล่าวกันว่าอาชญากรรมเป็นปัญหาที่อยู่คู่โลกมนุษย์ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

2.1.1. ความหมายของอาชญากรรม

ถ้ามองในแง่ในส่วนของการจำแนกตามสาขาวิชา อาชญากรรมจะมีความหมายได้หลายรูปแบบดังนี้

ความหมายในแง่ของกฎหมาย (Law) บอกให้ทราบว่าอาชญากรรมคือ การกระทำหรือการงดเว้นการกระทำที่มีโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (Fattah, 1997)

ความหมายในแง่ของรัฐศาสตร์ (Political Sciences) หมายถึง คำจำความเกี่ยวกับความประพฤติซึ่งบัญญัติขึ้นโดยผู้มีอำนาจในสังคมที่ดำรงอยู่แบบการเมือง (Quiney, 1970)

ความหมายในแง่ของสังคมวิทยา (Sociology) หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นปฏิกิริยาต่อสังคมและอยู่ในวิสัยที่จะต้องปราบปรามทั้งนี้เพื่อจะรักษาสังคมให้ดำรงอยู่ต่อไปได้ (Fattah, 1997)

ความหมายในแง่ของจิตเวชศาสตร์ (Psychology) หมายถึง การปรับตัวที่ไม่ถูกต้องก่อให้เกิดความยุ่งยากต่อบุคคลที่จะทำตนให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อม (Fattah, 1997)

ความหมายในแง่ของศาสนา หมายถึง ความผิดทุกอย่างที่สมควรจะได้รับโทษเนื่องจากกระทำผิดต่อสังคม (พุทธทาสภิกขุ, 2527)

จากข้อสรุปนี้อาจกล่าวได้ว่าคำสำคัญ ที่ควรแก่การทำความเข้าใจก็คือ คำว่า อันตราย ได้รับโทษและกฎหมายบัญญัติ กล่าวคือ

- การกระทำใดที่เป็นอันตราย การกระทำนั้นคือ อาชญากรรม
- การกระทำใดที่สมควรการได้รับโทษ การกระทำนั้นเป็นอาชญากรรม
- การกระทำใดที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ การกระทำนั้นเป็นอาชญากรรม กฎหมายที่บัญญัติความเป็นอาชญากรรมเรียกว่า กฎหมายอาญา (Criminal Law) จึงมีคำกล่าวว่า อาชญากรรมคือ การละเมิดกฎหมายอาญา (อรรถพ ชูบำรุง และอุษิษา เลิศโตมรสกุล, 2555)

นอกจากนั้น ยังมีนักวิชาการที่ได้ให้คำจำกัด ให้คำนิยามความหมายของ “อาชญากรรม” ไว้ดังนี้คือ

คำว่า “อาชญากรรม” ตามความหมายของ Encyclopedia หมายถึง การกระทำที่ชั่วร้าย และการกระทำนี้เด็ดขาดกฎหมายไปได้ก็ยังคงถือว่าเป็นอาชญากรรม ถ้าไม่ใช่กรรมชั่ว แต่เป็นการกระทำผิดที่กฎหมายกำหนดไว้ ก็ไม่ถือว่าเป็นอาชญากรรม เช่น ความผิดหุโทษ

ประเสริฐ สุนทร (2543) ได้ให้ความหมาย “อาชญากรรม” คือ พฤติกรรมของคนที่องค์กร ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในสังคมที่ดำรงอยู่แบบที่การเมืองกำหนด หมายความว่าพฤติกรรมใดจะเป็นอาชญากรรมก็ต่อเมื่อองค์กรเป็นผู้กำหนดขึ้นไว้ในกฎหมายองค์กรที่ว่านี้ เป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องอาชญากรรมด้วย และเป็นองค์กรซึ่งเกิดขึ้นในสังคมที่ดำรงอยู่คือ เป็นสังคมที่มีผู้ปกครองและผู้ได้ปกครองแนวคิดของ Quinney เกี่ยวกับอาชญากรรมมีองค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับอาชญากรรมมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ 3 ประการ คือ มีกฎหมาย มีผู้ออกกฎหมาย ผู้ใช้กฎหมาย และมีผู้ละเมิดกฎหมาย

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า “อาชญากรรม” หมายถึง การกระทำที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลหรือสังคม โดยมีกฎหมายบัญญัติไว้ว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ผิด และต้องมีความโทษสำหรับผู้ที่ทำผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

2.1.2 สาเหตุของอาชญากรรม

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การเกิดอาชญากรรมนั้น มิได้เกิดจากมูลเหตุเชิงปัจเจกหนึ่ง ปัจเจกเดียว หากแต่มีปัจจัยต่างๆ รวมทั้งตัวแปรอื่นๆ อีกมากมายเป็นส่วนประกอบด้วย นักวิชาการที่ศึกษาการก่ออาชญากรรมได้วิเคราะห์สาเหตุของการก่ออาชญากรรม ก็มักที่จะนิยามสาเหตุของการก่ออาชญากรรมไปตามความรู้และประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งนักวิชาการแต่ละท่านก็จะมีคำนิยามแตกต่างกันไปเช่น นักเศรษฐศาสตร์ มักจะมองไปในแง่ของเศรษฐกิจความยากจน นักจิตวิทยา มักมองไปในแง่เรื่องของความบกพร่องของสภาพจิตใจ นักสังคมวิทยา มักมองไปในแง่ของเกิดจากความบกพร่องทางสังคมและสิ่งแวดล้อม นักชีววิทยามักมองไปในแง่ของความบกพร่องของพันธุกรรมและร่างกาย

วรเดช จันทรศร (2552) ได้สรุป สาเหตุของอาชญากรรม ไว้ดังนี้คือ

1. สาเหตุในแง่ตัวบุคคลมองว่า “อาชญากรรม” ที่เกิดขึ้นมากจากตัวของผู้กระทำผิดเองซึ่งถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพที่แตกต่างกันออกไปเช่น ความผิดปกติทางชีวภาพ กรรมพันธุ์ ความผิดปกติทางสมอง ระดับสติปัญญา ซึ่งผลที่ได้รับจากการศึกษาทางจิตวิทยากายภาพ รวมตลอดถึงความไม่สามารถของบุคคลที่จะปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและแรงผลักดันของตัวบุคคลที่จะตกลงใจประกอบอาชญากรรม ซึ่งเป็นผลของการศึกษาทางด้านสังคมจิตวิทยา

2. สาเหตุของกลุ่มบุคคล “อาชญากรรม” ส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้นนั้นมาจากการขาดความต่อต้านแรงกดดันถูกกระทำโดยบทบาทของกลุ่มเช่น การเลียนแบบ ความสัมพันธ์ของบุคคลต่างๆ ในการเรียนรู้ สืบเนื่องมาจากสังคมและวัฒนธรรม

3. สาเหตุจากระบบของสังคม มองว่าการเกิดอาชญากรรมเกี่ยวพันและขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม สถานภาพ ชนชั้นทางสังคมเป็นเครื่องกำหนดความโน้มเอียงในการกระทำผิด

จากแนวความคิดดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า สาเหตุของอาชญากรรม มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันทางสถานภาพสังคมและวัฒนธรรม สถานะชนชั้นทางสังคมเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการกระทำผิดและอิทธิพลต่อกลุ่มที่กดดันต่อการกระทำผิด และส่งผลต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันออกไป

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

แม้ว่านักวิชาการยังไม่สามารถค้นคว้าหาสาเหตุที่แน่ชัดของการก่ออาชญากรรมได้ก็ตาม แต่แนวความคิดเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมนั้น ได้มีขึ้นมาเป็นเวลานานนับพันปีแล้ว จูเลียส ซีซาร์ แบคคาเรีย นักอาชญาวิทยาชาวอิตาลี ได้กล่าวถึงแนวความคิดในการป้องกันอาชญากรรมไว้อย่างกว้างๆ พอสรุปได้ดังนี้

1. การป้องกันอาชญากรรมต้องมีการวางรากฐาน โดยนักปรัชญาที่เฉลียวฉลาดพร้อมด้วยคุณธรรม รวมทั้งมีการบัญญัติกฎหมายที่เที่ยงธรรม

2. การป้องกันอาชญากรรมต้องอาศัยผู้รักษาและตีความที่เที่ยงตรง

3. การป้องกันอาชญากรรมต้องครอบคลุมถึงการสนับสนุนคุณงามความดีในสังคมโดยยกย่องสรรเสริญ และให้รางวัลแก่ผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ

4. การป้องกันอาชญากรรมต้องเป็นความสำคัญที่ส่งเสริมปรับปรุงการศึกษาให้สมบูรณ์

ตำรวจมีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันอาชญากรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติทุกประเทศ มักจะให้ความสำคัญการป้องกันอาชญากรรมเป็นอันดับแรก โดยยึดหลักที่ว่า การป้องกันมิให้ อาชญากรรมเกิดขึ้น ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตหรือทรัพย์สินถึงแม้จะปราบปรามด้วยการ จับกุมผู้กระทำผิด แต่ความเสียหายดังกล่าว ก็มิได้รับการทดแทนหรือชดใช้ให้กลับคืนมาดังเดิม Sir Robert Peel บิดาของตำรวจยุคใหม่ ผู้ก่อตั้งกรมตำรวจนครบาลแห่งลอนดอนขึ้นเมื่อ ค.ศ.1829 ได้ กล่าวว่า “การป้องกันอาชญากรรมคืองานหลักของตำรวจ ซึ่งมีความสำคัญกว่าการสืบสวนสอบสวน จับกุมหรือลงโทษผู้กระทำผิด”

สำหรับประเทศไทย กฎหมายลักษณะปกครองสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย จ.ศ.1114 ได้วางแนวการป้องกันอาชญากรรมไว้ดังนี้

- ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจว่ากล่าวลูกบ้านและจัดการป้องกันโจรผู้ร้ายด้วย

ก. จัดการให้ลูกบ้านผลัดเปลี่ยนกันอยู่ยามตรวจตราหมู่บ้าน

ข. ให้มีเครื่องสัญญาณสำหรับเรียกกันมาช่วยเหลือต่อสู้จับกุมผู้ร้าย

ค. ถ้ามีเหตุเกิดขึ้นให้จัดแบ่งพวก ออกติดตามก้าวสกัดจับโจรผู้ร้ายตามควรแก่เหตุการณ์ เพื่อจับเอาตัวผู้ร้ายให้ได้

นอกจากนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้วางหลักเกณฑ์ในเรื่องการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมไว้ตามประมวลระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะ 24 บทที่ 1 ข้อ ที่ 1 ว่า การป้องกันมิให้อาชญากรรมเกิดขึ้นได้นั้น ย่อมดีกว่าที่จะปล่อยให้เกิดขึ้นเสียก่อนจึงค่อย ระวังปราบปรามเพราะเมื่อเกิดขึ้นแล้วย่อมทำความเสียหายแก่ประชาชนและแก่รัฐไปแล้ว

2.2.1 แนวคิดทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย

ประจักษ์ เปี่ยมสมบูรณ์ (2526) สารสำคัญของแนวคิดทฤษฎีนี้พอสรุปได้ว่า การปรากฏตัวของ ตำรวจย่อมมีผลในการยับยั้งผู้มีแนวโน้มที่จะประกอบอาชญากรรมเพราะ ความเกรงกลัวการจับกุม ฉะนั้นตำรวจสายตรวจจึงต้องแต่งเครื่องแบบและวิทยุสายตรวจจึงควรมีลักษณะเด่นชัดเห็นได้

ง่าย เพื่อเป็นการข่มขวัญยับยั้งอาชญากร นอกจากนั้นการตรวจท้องที่โดยสม่ำเสมอต่อเนื่อง จะทำให้สมาชิกในชุมชนเกิดความรู้สึกว่าตำรวจอยู่ทั่วทุกที่ไปทุกหนทุกแห่ง ด้วยเหตุนี้ตามแนวทฤษฎี บังคับใช้กฎหมาย การปรากฏตัวของตำรวจและการกระจายกำลังของตำรวจให้ครอบคลุมทั่วทั้งชุมชน จะช่วยป้องกันอาชญากรรม และระงับเหตุร้ายภายในระยะเวลาแต่ละผลัดที่ปฏิบัติหน้าที่ ส่วนในลักษณะงานเฉพาะกิจนั้น ตำรวจสายตรวจในทุกพื้นที่คือ กำลังหลักที่พร้อมจะรวมตัวในทันทีที่ได้รับคำสั่งจากศูนย์บัญชาการเพื่อปฏิบัติงานเฉพาะกิจเร่งด่วน

ต่อมายุทธวิธีตรวจท้องที่เพื่อการป้องกันอาชญากรรม ได้กลายเป็นประเด็นปัญหาที่นักวิชาการเริ่มให้ความสนใจศึกษาวิเคราะห์ ข้อเสนอของการศึกษาค้นคว้าวิจัยในสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ ได้ทำให้นักอาชญาวิทยาและนักบริหารงานตำรวจจำนวนไม่น้อย เกิดความคลางแคลงใจ

ในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการป้องกันอาชญากรรมตามแนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายโดยเฉพาะสำหรับชุมชนที่อยู่อาศัย ซึ่งกำลังได้รับความกระทบกระเทือนอย่างหนักจากอาชญากรรมประเภททำร้ายต่อทรัพย์สิน กล่าวอีกนัยหนึ่ง ตำรวจสายตรวจวิฑูและตำรวจสายตรวจเดินเท้าต่างก็ไม่สามารถช่วยลดอาชญากรรมในชุมชนที่อยู่อาศัย แม้ตำรวจสายตรวจเดินเท้าจะมีสมรรถภาพในการลดอาชญากรรมบนท้องถนนและพื้นที่สาธารณะก็ตาม ดังนั้นถ้ามาตรการตรวจท้องที่ซึ่งถือกำเนิดตามแนวทฤษฎีดั้งเดิม เป็นความล้มเหลวทางทฤษฎีที่ย่อมคาดหมายได้ว่า อาจไม่เกิดประโยชน์ใดๆ ที่จะฝืนนำมามาตรการดังกล่าวมาประยุกต์ในการป้องกันอาชญากรรมต่อไป แต่ถ้ามาตรการดังกล่าวไม่ถึงกับล้มเหลวโดยสิ้นเชิง คำถามที่ควรพิจารณาเพิ่มเติมก็คือ แนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายและมาตรการต่างๆ ที่สร้างขึ้นภายในกรอบทฤษฎีนี้ จะมีขอบเขตและข้อจำกัดในการประยุกต์ใช้เพื่อการป้องกันอาชญากรรมเพียงใด

จากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย หากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด จะทำให้ประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถควบคุมบุคคลในสังคมได้ มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างรวดเร็ว รุนแรง และแน่นอนตามแนวคิดของสำนักวิชาอาชญาวิทยาดั้งเดิม (Classical School) ก็จะทำให้บุคคลในสังคมไม่กล้าที่จะประกอบอาชญากรรมเพราะเกรงกลัวต่อกฎหมาย หากสามารถทำได้ตามแนวคิดที่กล่าวไว้ก็จะทำให้สังคม ชุมชนต่างๆ อยู่อย่างสงบเรียบร้อย ไม่เกิดปัญหาอาชญากรรมเนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.2 แนวคิดทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์

แม้แนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายจะได้รับการพัฒนาอย่างมากในช่วงต้นและกลางศตวรรษที่ 20 ก็ตาม แต่ต่อมามีความนิยมในมาตรการและทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายค่อยๆ เสื่อมคลาญลง การป้องกันอาชญากรรมในอีกลักษณะหนึ่งกลับได้รับความสนใจสูงขึ้นและมีที่ท่าว่าอาจเข้ามาแทนที่แนวทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย แนวทฤษฎีนี้คือ แนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ (Community Relation Approach) ซึ่งมีรากฐานมาจากแนวความคิดและผลการวิจัยของนักอาชญาวิทยากลุ่มชิคาโกหรือบางครั้งเป็นที่รู้จักกันในนามของสำนักนิเวศวิทยาอาชญากรรม สำนักนี้อยู่ภายใต้การนำของ Robert E. Park โดย Park ได้พยายามมุ่งใจให้นักอาชญาวิทยาทั้งหลายเห็นความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ในสภาพแวดล้อมของเมืองที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมอาชญากร

ผลการค้นคว้าวิจัยของนักอาชญาวิทยากลุ่มชิคาโกสรุปได้ว่า อาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ถาวรตามลักษณะท้องที่ บริเวณใดที่เกิดอาชญากรรมขึ้นบ่อยครั้งก็คงจะเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีกอยู่เช่นนั้น อนึ่งในบริเวณแหล่งเสื่อมโทรมบางแห่ง แม้ผู้อยู่อาศัยจะสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปตามกาลเวลา โดยบุคคลต่างเชื้อชาติ ต่างศาสนาก็ตาม สถิติอาชญากรรมในพื้นที่ดังกล่าวก็ยังคงสูงเช่นเดิม อย่างไรก็ตามนักอาชญาวิทยากลุ่มชิคาโกไม่ได้กล่าวว่าบริเวณพื้นที่คือ สาเหตุอาชญากรรม แต่ปัจจัยที่ส่งเสริมอาชญากรรมน่าจะแอบแฝงอยู่ในสภาพแวดล้อมดังกล่าว เพราะพื้นที่ที่มีอาชญากรรมสูงขึ้น มีความแตกต่างไปจากพื้นที่ที่มีอาชญากรรมต่ำ ทั้งในสภาวะทางกายภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม

กลุ่มชิคาโกจึงสรุปว่า การขาดระเบียบของสังคม (Social Disorganization) อันสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพของชุมชน ในยุคก่อนความเจริญทางอุตสาหกรรมเข้าสู่ในยุคอุตสาหกรรมนำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมและปัญหาสังคมอื่นๆ กล่าวอีกนัยหนึ่งการขาดระเบียบของสังคม ซึ่งตามแนวทฤษฎีของกลุ่มชิคาโกจัดเป็นสาเหตุเบื้องต้นของอาชญากรรม หมายถึง สภาวะแตกสลายของกลไกทางสังคม ที่มีหน้าที่ค้ำจุนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความร่วมแรงร่วมใจ และขวัญกำลังใจของสมาชิกในสังคม

ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์เพื่อใช้ป้องกันอาชญากรรมคือ การจัดสภาพทั่วไปไม่ว่าในระดับเมือง ชุมชน หรือละแวกบ้าน ในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลง่ายต่อการควบคุมสังเกต ตรวจตรา โดยไม่ล่วงล้ำสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล รวมทั้งมุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของตนเอง และให้บุคคลอื่นในชุมชนปลอดภัย

จากอาชญากรรม อย่างไรก็ดีแนวทฤษฎีนี้ไม่ได้มองข้ามบทบาทของตำรวจท้องที่ทั้งหมดตามแนวทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ ตำรวจจะมีบทบาทฝ่ายวางแผนสนับสนุนและให้คำปรึกษาแก่ชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม ตำรวจไม่มีสภาพเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการป้องกันอาชญากรรมอีกต่อไป

จากแนวคิด ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ สรุปได้ว่า หากประชาชนในชุมชนมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมเช่น เพื่อบ้านช่วยสอดส่องดูแล การจัดกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรม หรือแม้กระทั่งการมีอาสาสมัครในชุมชนช่วยกันตรวจตราบ้านเรือนในชุมชน หากมีการทำร่วมกันตามที่กล่าวมาจะทำให้ประชาชนในชุมชนมีความปลอดภัยจากอาชญากรรมต่างๆ ได้

2.2.3 ทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม (Theory of Crime Prevention through Environmental Design)

Jeffery (1977) ได้พัฒนา ทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม ขึ้นมา โดยมีหลักพื้นฐานมาจากธรรมชาติของการเรียนรู้กล่าวคือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพจะทำให้คนร้ายพัฒนาแรงกระตุ้นในการประกอบอาชญากรรม ซึ่งมีทั้งความพึงพอใจหรือความหวาดกลัวจากการประกอบอาชญากรรมเช่น คนร้ายจะถูกกระตุ้นให้ลงมือกระทำผิดหากพบเห็นบ้านเรือนที่ตั้งอยู่ในซอยเปลี่ยวซึ่งไม่มีไฟส่องสว่าง หรือไม่ค่อยมีผู้คนสัญจรผ่านไปมา หรือคนร้ายจะทำการลักทรัพย์รถยนต์ที่จอดไว้ในห้างสรรพสินค้าที่ไม่มีระบบควบคุมการเข้าออกของยานพาหนะที่ดี ฯลฯ ดังนั้น สภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานที่จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมของคนร้ายได้

ทฤษฎีป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม เชื่อว่าการที่คนร้ายจะตัดสินใจไม่กระทำผิดนั้นขึ้นอยู่กับ “โอกาส” ในขณะที่กระทำผิดว่ามีโอกาสถูกจับกุมสูง หรือถูกตรวจสอบพบได้ง่ายดังนั้นจึงได้เสนอให้ใช้การออกแบบที่พิถีพิถัน สถานที่ทำงาน สถานที่ประกอบการ อาคาร ร้านค้า ตลอดจนสถานที่สาธารณะเช่น สวนสาธารณะ ทางเท้า ที่จอดรถประจำทาง ฯลฯ ให้มีลักษณะที่มีอิทธิพลต่อการทำให้คนร้ายไม่กล้าลงมือประกอบอาชญากรรม โดยการลดโอกาสที่จะกระทำผิดหรือเพิ่มโอกาสการถูกตรวจสอบหรือสอดส่อง

สำหรับแนวทางในการออกแบบสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันอาชญากรรม สามารถแบ่งแยกออกได้เป็น 4 รูปแบบ ดังนี้คือ

1. การใช้ธรรมชาติในการเฝ้าระวัง (Natural Surveillance) เป็นวิธีการที่เพิ่มการข่มขู่คนร้าย โดยทำให้เชื่อว่ามีโอกาสถูกมองเห็นหรือจับตามองอยู่ ซึ่งสามารถทำได้โดยการออกแบบสถานที่ทางกายภาพที่เพิ่มการมองเห็นหรือเฝ้าระวัง ตลอดจนเพิ่มหรือกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมต่างๆ ของผู้อยู่อาศัย คนร้ายจะเกิดความรู้สึกว่าถูกตรวจสอบหรือจับตามองมากขึ้น ตัวอย่างเช่น

- ติดตั้งหน้าต่างทำให้สามารถมองเห็นทางเดินหรือสถานที่จอดรถยนต์
- ติดตั้งประตูเข้าออกที่สามารถมองเห็นด้านหลังสถานที่ได้ชัดเจน
- ใช้กำแพงบ้านที่โปร่งสามารถมองเห็นได้ชัดเจนจากภายในและภายนอก
- ตัดภูมิทัศน์ของสถานที่ที่ทำให้มองเห็นภายนอกได้ชัดเจน
- ติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดบริเวณทางเข้าออก
- จัดระเบียบที่จอดรถยนต์สำหรับผู้มาติดต่อและสามารถมองเห็นได้ชัดเจนจากอาคาร

2. การควบคุมทางเข้าออก (Natural Access Control) เป็นวิธีการลดโอกาสของคนร้ายที่จะเข้าถึงสถานที่หรือเหยื่อ โดยการสร้างระบบควบคุมทางเข้าออก หรือออกแบบสถานที่ทำให้ตัวบุคคลทราบว่าสถานที่ที่กำลังจะเข้าไปเป็นที่ส่วนบุคคล ซึ่งจะ使人ร้ายเชื่อว่าจะถูกตรวจสอบหากถูกบุกรุกเข้าไปในสถานที่ดังกล่าว ตัวอย่างเช่น

- ใช้ประตูเข้าออกบานเดียวเพื่อสร้างความแตกต่างระหว่างสถานที่ส่วนตัวกับสาธารณะ
- ออกแบบสถานที่ให้บุคคลภายนอกเมื่อเข้ามาต้องเข้าสู่สถานที่รับรอง
- หลีกเลี่ยงการออกแบบสถานที่ที่ทำให้บุคคลสามารถเข้าถึงหลังคาได้อย่างง่ายดาย

- มีระบบควบคุมการเข้าออกของรถยนต์

3. เสริมสร้างการเป็นอาณาเขต (Natural Territorial Reinforcement) เป็นวิธีการทำให้คนร้ายเกิดความรู้สึกว่ากำลังเข้าสู่พื้นที่หวงห้าม โดยการออกแบบสถานที่ในลักษณะแบ่งแยกอาณาเขตอย่างชัดเจน ระหว่างพื้นที่ส่วนบุคคลกับพื้นที่สาธารณะ วิธีการนี้จะทำให้ผู้อยู่อาศัยมีความรู้สึกการเป็นเจ้าของ เกิดการหวงแหนหรือต้องการปกป้องอาณาเขต นอกจากนี้ยังจะทำให้ผู้บุกรุกหรือคนภายนอกถูกตรวจสอบหรือตรวจพบได้ง่ายขึ้น ตัวอย่างเช่น

- ติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัยบริเวณทางเข้าออก

- บำรุงรักษาสถานที่และภูมิทัศน์เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีผู้อยู่อาศัยอยู่หรือมีผู้ครอบครอง

- สร้างรั้วหรือที่กั้นขนาดเหมาะสมเพื่อแสดงอาณาเขตของสถานที่

- สร้างทางเข้าออกให้มีความแตกต่างกับทางเท้าหรือถนนหน้าอาคารสถานที่

4. การบำรุงรักษาสถานที่ (Maintenance) เป็นวิธีการที่สนับสนุนแนวทางที่หนึ่งถึงสามข้างต้น โดยการซ่อมแซมบำรุงรักษาสถานที่และสภาพแวดล้อม ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งนอกจากจะเป็นการทำให้มาตรการข้างต้นมีประสิทธิภาพแล้ว ยังเป็นการแสดงออกถึงการมีเจ้าของพื้นที่หรือมีผู้ครอบครองซึ่งจะเป็นการทำให้คนร้ายไม่กล้าที่จะลงมือกระทำ ตัวอย่างเช่น

- ดูแลรักษาพื้นที่ทางเข้าออก

- ติดตั้งระบบไฟฟ้าส่องสว่าง

- รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของอาคารและบริเวณรอบนอก

- ซ่อมแซมอาคารบ้านเรือนให้มีสภาพเรียบร้อย อย่าปล่อยให้มียุทธภัณฑ์ต่างหรือประตูแตก หลอดไฟฟ้าขาด ตัดต้นไม้และกิ่งไม้ไม่ให้รุงรัง

ทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อมหากชุมชนแต่ละชุมชนมีการใช้ ธรรมชาติเฝ้าระวัง มีการกำหนดขอบเขตพื้นที่ มีการติดแสงสว่างให้เพียงพอ มีการบำรุงสถานที่ ต่างๆ ไม่ให้รกรุงรัง จะทำให้ชุมชนมีความเสี่ยงน้อยที่จะเกิดอาชญากรรมเนื่องจากสามารถสอดส่อง ดูแลเห็นได้อย่างชัด เนื่องจากการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อใช้ในการป้องกันอาชญากรรม และ ยังเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่สามารถทำให้คนในชุมชนทำกิจกรรมร่วมกันได้เช่น การช่วยเหลือกัน ปรับปรุงสถานที่ต่างๆ ในชุมชนถือว่าเป็นการเสริมสร้างความสามัคคี และมีผลต่อการป้องกัน อาชญากรรมอีกทางหนึ่ง

2.2.4 ทฤษฎีรูปแบบอาชญากรรม (Crime Pattern Theory)

ทฤษฎีรูปแบบอาชญากรรมพัฒนาโดย Brantingham (1990) ซึ่งมุ่งเน้นอธิบายสาเหตุ อาชญากรรมว่า เกิดจากสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยเชื่อว่าอาชญากรรมเกิดจากการที่อาชญากร ได้เข้าไปอยู่ในสถานที่และมีโอกาสเลือกเหยื่อที่เหมาะสมกล่าวคือ อาชญากรจะมีการเดินทางไปมา ตามปกติระหว่างบ้านพักกับสถานที่ประกอบอาชญากรรม และเมื่อเข้าไปพบเห็นเหยื่อเข้าใน สถานที่ใดก็ตาม หากมีโอกาสก็จะลงมือประกอบอาชญากรรมประทุษร้ายต่อทรัพย์ หรือชีวิต ร่างกายและเพศ ซึ่งสถานที่ที่เหยื่อเดินทางไปก็จะเป็นสถานที่ปกติที่เหยื่อพักอาศัยทำงาน ไป พักผ่อนหย่อนใจดังนั้น เหยื่อจึงมีโอกาสถูกประทุษร้ายได้ทุกสถานที่และเวลา เช่น เหยื่อจอดรถจักรยานยนต์ไว้ในห้างสรรพสินค้า ก็จะมีโอกาสถูกลักทรัพย์รถจักรยานยนต์ได้ เหยื่อที่ชอบเข้าไปเที่ยวเตร่และดื่มสุรา ในสถานบริการที่มีวัยรุ่นจำนวนมาก จะมีแนวโน้มถูกทำร้ายร่างกายจากเหตุ ทะเลาะวิวาท หรือเหยื่อที่ชอบเข้าไปเดินซื้อของในห้างสรรพสินค้าหรือตลาดนัด จะมีโอกาสถูกลัก ทรัพย์ ล้วงกระเป๋า หรือชิงทรัพย์ ฯลฯ

นอกจากนี้อาชญากรก็จะมีการเดินทางไปมาเหมือนเหยื่อหรือบุคคลทั่วไป แต่อาชญากร จำนวนมากจะไม่ลงมือประกอบอาชญากรรมในสถานที่ที่ตนเองไม่คุ้นเคยหรือไม่เคยไปมาก่อน อาชญากรมีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรมในบริเวณที่ตนเองคุ้นเคย เนื่องจากมองเห็นว่ามี โอกาสที่จะหลบหนีได้ หรือมีความมั่นคงทางด้านจิตใจ นักทฤษฎีแนวนี้จึงมองว่า สถานที่เกิดเหตุ เป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบอาชญากรรม และทำการวิเคราะห์อาชญากรรมโดยเริ่มต้นจาก สถานที่เกิดเหตุ

ทฤษฎีรูปแบบอาชญากรรมจะอธิบายสาเหตุการกระทำผิดโดยใช้ปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ Node, Paths และ Edges ซึ่งแต่ละปัจจัยหรือตัวแปรมีความหมายดังนี้คือ

1. Node หมายถึง สถานที่ที่บุคคลเดินทางจากและเดินทางไปถึง สถานที่เหล่านี้ทำให้เกิดการกระทำผิดทั้งในตัวสถานที่และบริเวณใกล้เคียง เช่น ผับหรือบาร์ จะทำให้เกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทหรือทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน ฯลฯ ทฤษฎีรูปแบบอาชญากรรมเชื่อว่า อาชญากรจะค้นหาเหยื่อในบริเวณสถานที่ที่ตนเองคุ้นเคยหรือเคยเดินทางไป

2. Paths หมายถึง อาณาบริเวณที่อาชญากรเห็นว่าเป็นสถานที่เหมาะสมจะลงมือประกอบอาชญากรรม ซึ่งทฤษฎีเชื่อว่า อาชญากรจะเลือกเหยื่อที่พบเห็นในบริเวณที่ตนเองเดินทางเป็นประจำ ในทำนองเดียวกันเหยื่อจำนวนมากก็จะถูกประทุษร้ายในบริเวณที่ตนเองเดินทางไปเป็นประจำ

3. Edges หมายถึง เส้นเขตแดนของบริเวณสถานที่ที่บุคคลอาศัย ทำงาน ท่องเที่ยว หรือไปเที่ยวเตร่พักผ่อนหย่อนใจ ฯลฯ ทฤษฎีเชื่อว่าอาชญากรรมบางประเภทจะเกิดขึ้นในบริเวณเส้นเขตแดนนี้เช่น ทำร้ายร่างกาย ชิงทรัพย์ หรือลักทรัพย์ในห้างหรือร้านสะดวกซื้อ ฯลฯ เนื่องจากว่าประชาชนหลายคนซึ่งไม่รู้จักหรือคุ้นเคยกันได้เดินทางมาพบกันบริเวณนี้

ทฤษฎีรูปแบบอาชญากรรมได้เสนอแนะว่า สถานที่ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการเกิดอาชญากรรม สถานที่ที่มีคนเดินทางไปมาก จะมีอาชญากรรมเกิดขึ้นจำนวนมากเช่นกัน และในขณะเดียวกันสถานที่บางประเภทแม้จะมีคนเดินทางไปน้อย แต่ก็มีอาชญากรรมเกิดขึ้นเช่นกันแต่รูปแบบของอาชญากรรมจะแตกต่างกันออกไปเช่น บริเวณห้างสรรพสินค้า จะมีอาชญากรรมประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ (ลักทรัพย์ ล้วงกระเป๋า ลักทรัพย์ รถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์) เกิดขึ้นจำนวนมาก ในขณะที่บริเวณที่พักอาศัยจะมีอาชญากรรมประเภทลักทรัพย์ในเคหสถานจำนวนมาก หรือบริเวณสถานที่เปลี่ยวโดยเฉพาะช่วงเวลากลางคืน จะมีอาชญากรรมประเภทข่มขืนกระทำชำเรา หรือการมั่วสุมยาเสพติด ฯลฯ ทฤษฎีรูปแบบอาชญากรรมจึงแสดงให้เห็นว่า การวิเคราะห์อาชญากรรมต้องให้ความสำคัญกับรูปแบบของพฤติกรรมบุคคลที่จะมีความแตกต่างกันตามสถานที่และช่วงเวลา (พรชัย ขันดี, พ.ศ.อ., 2553)

ทฤษฎีรูปแบบอาชญากรรมที่ให้ความสำคัญกับสถานที่ในการเกิดอาชญากรรมเป็นปัจจัยสำคัญนั้น หากชุมชนแต่ละชุมชนมีความร่วมมือกัน จัดกิจกรรมให้ประชาชนในชุมชนทำกิจกรรม

ร่วมกันในด้านการบำรุงรักษาสถานที่ในชุมชนไม่ให้ทรุดโทรม ไม่ให้เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม ก็จะทำให้อาชญากรรมที่จะเกิดมีน้อย เนื่องจากการดูแลรักษาสถานที่สม่ำเสมอ ไม่ให้เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรม

2.3 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีสามารถจำแนกได้ 3 ข้อย่อยดังนี้

1. ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.3.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ยูพาพร รูปงาม (2545) การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกัน จะต้องมีการเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติ เหตุผลเบื้องต้นแรก ของการที่มีคนมารวมกันใดควร จะต้องมีการตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมด ที่ทำโดยกลุ่มหรือใน นามกลุ่มนั้น กระทำผ่านองค์การ (Organization) ดังนั้นองค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้

Erwin (อ้างถึงใน ยูพาพร รูปงาม, 2545) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ว่า คือ กระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงของ บุคคล แก้ไขปัญหาร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุน ติดตามการ ปฏิบัติงานขององค์การและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การที่ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ร่วมมือ ร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อ

สังคม ในขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ โดยมีกลุ่มหรือองค์กรรองรับ บุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมการพัฒนาภูมิปัญญา การรับรู้ สามารถวิเคราะห์ และตัดสินใจ เพื่อกำหนดการดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง

ประพันธ์พงศ์ ชินพงษ์ (2551) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางการเปลี่ยนแปลง การเห็นพ้องต้องกันนั้นจะมีมากพอจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติการกล่าวคือ ต้องเป็นการเห็นพ้องต้องกันของคนส่วนใหญ่ที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการนั้น และเหตุผลที่คนมาร่วมปฏิบัติการได้จะต้องตระหนักว่าการปฏิบัติการทั้งหมดโดยกลุ่ม หรือในนามของกลุ่มหรือกระทำการผ่านองค์กร ดังนั้นองค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวที่ทำให้การปฏิบัติการบรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการ

2.3.2 รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน

โกวิทย์ พวงงาม (ม.ป.ท.) ได้สรุปถึง การมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชน ในการพัฒนาควรจะมี 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น กล่าวคือ ถ้าหากชาวบ้านยังไม่สามารถทราบถึงปัญหาและเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดีแล้ว การดำเนินงานต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาลงมือปฏิบัติย่อมไร้ประโยชน์ เพราะชาวบ้านจะไม่เข้าใจและมองไม่เห็นถึงความสำคัญของการ ดำเนินงานเหล่านั้น

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมเพราะ การวางแผนดำเนินงานเป็น ขั้นตอนที่จะช่วยให้ชาวบ้านรู้จักวิธีการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักการ นำเอาปัจจัยข่าวสารข้อมูลต่างๆ มาใช้ในการวางแผน

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน แม้ชาวบ้านส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจน แต่ก็มีความสามารถที่สามารถใช้เข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงาน จะทำให้ชาวบ้านสามารถคิดค้นทุนดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ทำให้ได้เรียนรู้การดำเนิน กิจกรรมอย่างใกล้ชิด

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงานถ้าหากการติดตามงานและ ประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมแล้วชาวชนบทย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำไปนั้นได้รับผลดีได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันในโอกาสต่อไป จึงอาจจะประสบความยากลำบาก

จินตวิทย์ เกษมสุข (2554) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมคือการที่ประชาชนภายในพื้นที่ที่มีการรวมกลุ่มในรูปของประชาคมหรือชุมชน ซึ่งเป็นแนวคิดที่สนับสนุน ความเข้มแข็งของชุมชนและสังคม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา ซึ่งการแก้ปัญหานั้นจำเป็นต้องมีความร่วมมือทำพร้อมๆ กันในทุกระดับต้องระดมทุกองค์ประกอบในสังคม โดยเฉพาะชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเป็นชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมที่ดำเนินอยู่โดยทั่วไป สามารถสรุปได้เป็น 4 รูปแบบคือ

1. การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการ แจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้ การได้รับ แจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ

2. การปรึกษาหารือ (Public Consultation) เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินการโครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อรับฟังความคิดเห็น และตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้าใจใน โครงการและกิจกรรมมากขึ้น

3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่ เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรม และผู้มีอำนาจตัดสินใจในการทำโครงการหรือกิจกรรม นั้นได้ใช้เวที สาธารณะในการทำความเข้าใจ และค้นหาเหตุผลในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม ในพื้นที่นั้น ซึ่งมีหลาย รูปแบบ ได้แก่

3.1 การประชุมในระดับชุมชน (Community Meeting) โดยจัดขึ้นในชุมชนที่ได้รับผลกระทบ จากโครงการ โดยเจ้าของโครงการหรือกิจกรรมจะต้องส่งตัวแทนเข้าร่วม เพื่ออธิบายให้ที่ประชุมทราบถึงลักษณะ โครงการและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและตอบข้อซักถาม

3.2 การประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ (Technical Hearing) สำหรับโครงการที่มีข้อโต้แย้งในเชิงวิชาการ จำเป็นจะต้องเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาจากภายนอกมาช่วยอธิบายและให้ความเห็น ต่อโครงการ ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมต้องได้รับทราบผลดังกล่าวด้วย

3.3 การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยไม่มีการปิดบัง ทั้งฝ่ายเจ้าของโครงการและฝ่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการ ซึ่งจะต้องมีองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมที่เป็นที่ยอมรับ มีหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจน และแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบทั่วกัน

4. การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งประชาชนจะมีบทบาทในการตัดสินใจได้เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของคณะกรรมการที่เป็นผู้แทนประชาชนในพื้นที่

2.3.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

Cohen and Uphoff (1977) เสนอบริบทของการมีส่วนร่วมว่าในการพิจารณาการมีส่วนร่วมจะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม ดังนี้

1. ปัจจัยทางกายภาพและชีวภาพ
2. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ
3. ปัจจัยทางด้านการเมือง
4. ปัจจัยทางสังคม
5. ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม
6. ปัจจัยทางประวัติศาสตร์

นอกจากนี้ Cohen and Uphoff ยังได้เสนอเพิ่มเติมอีกว่ามีบุคคล 4 ฝ่าย ที่มีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชนบท ประกอบด้วยประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และบุคคลภายนอก สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น มีปัจจัยหลายอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมได้แก่

1. อายุและเพศ
2. สถานภาพในครอบครัว
3. ระดับการศึกษาและสถานภาพในสังคม
4. อาชีพ
5. รายได้และทรัพย์สิน
6. ระยะเวลาในท้องถิ่นและระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ
7. พื้นที่ดินถือครองและสถานภาพการทำงาน

กาญจนา และกนกศักดิ์ แก้วเทพ (2530) ได้กล่าวว่า ปัจจัยของการมีส่วนร่วมของประชาชนขึ้นอยู่กับ

1. ความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองว่า สามารถช่วยตนเองพร้อมช่วยเหลือผู้อื่นได้และจะต้องแสดงศักยภาพจะเข้าร่วมต่อการพัฒนา
2. โครงสร้างเศรษฐกิจต่างๆที่มีเงื่อนไขแบบเศรษฐกิจ เป็นข้อเรียกร้องเบื้องต้นที่ทำให้คนจนไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้

3. หน่วยครอบครัวมีความเข้าใจในเรื่องการมีส่วนร่วมจะมีผลต่อการมีส่วนร่วม และการควบคุมจากเบื้องล่าง (Control from Below) มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างต่อเนื่องซึ่งก็คือพลังทางสังคม ได้แก่ มาตรการทางสังคม วัฒนธรรม ศาสนา

4. การให้อิสระแก่กลุ่มชาวบ้าน ที่จะตัดสินใจด้วยกันในกิจกรรมต่างๆ จะสร้างความเชื่อมั่นในศักยภาพที่มีอยู่ในตัวเองให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน

5. การตัดสินใจรวมกลุ่ม ไม่ได้เป็นหลักการตามเหตุผลของการเก็งกำไรผลประโยชน์สูงสุดทางวัตถุ หากแต่ตัดสินใจเข้าร่วมบนพื้นฐานคุณค่าอย่างอื่น ผลประโยชน์ทางวัตถุเป็นสิ่งที่ตามมา

2.3.3.1 ทฤษฎีบทบาทและทฤษฎีการแก้ปัญหา

ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญที่บทบาทของบุคคล ครอบครัว กลุ่มและชุมชนในกรอบของสังคมและวัฒนธรรมที่เขาอาศัยอยู่ นักสังคมสงเคราะห์ต้องเข้าใจว่ามนุษย์ทุกคนมีบทบาทในทางสังคมและมีบทบาทที่แน่นอน บทบาทของแต่ละคนจะถูกกำหนดไว้ควบคู่กับสถานภาพทางสังคม เช่น สถานภาพการเป็นบิดามารดาที่หมายความว่า บุคคลนั้นจะมีบทบาทที่แน่นอนในการเป็นหัวหน้าครอบครัว ต้องหาเลี้ยงดูครอบครัว ดูแลและอบรมสั่งสอนบุตร บุคคลใดมีสภาพเป็นนักเรียนก็หมายความว่า บุคคลนั้นต้องมีบทบาทศึกษาเล่าเรียน และจะต้องศึกษาเล่าเรียนให้จบการศึกษาจนกระทั่งสำเร็จสามารถประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเองและพึ่งตนเองได้ เป็นต้น มนุษย์ทุกคนมีบทบาทที่แน่นอนตามสภาพของตนในสังคม หากมิได้กระทำหน้าที่ตามบทบาทก็จะทำให้เกิดปัญหาซึ่งปัจจุบันเราพบว่าผู้ที่กลายมาเป็นผู้มีปัญหาและมาขอรับบริการ (Client) จากนักสังคมสงเคราะห์จำนวนมากเป็นผู้ที่มีความสับสนในบทบาทของตน (Role Confusion) ดังนั้นการเข้าใจทฤษฎีบทบาทหน้าที่จะช่วยให้นักสังคมสงเคราะห์ สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของมนุษย์ตลอดจนสาเหตุต่างๆ ที่ก่อให้เกิดปัญหาอันเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้บุคคล ครอบครัว กลุ่มชุมชน มีอาจมีการปฏิบัติหน้าที่ทางสังคมได้อย่างปกติ ส่วนทฤษฎีการแก้ปัญหาปกติบุคคลทุกคนจะต้องมีการแก้ปัญหาอยู่เสมอแล้วในชีวิตประจำวัน การที่คนเราไม่สามารถเผชิญกับปัญหาได้นั้น Perlman (1997) เห็นว่าเกิดจากการขาดตกบกพร่องของปัจจัย 3 ประการ ที่เขาเรียกเป็นคำย่อว่า “MCO” ได้แก่

1. แรงจูงใจหรือ Motivation ในการจัดการกับปัญหาในแนวทางที่เหมาะสม
2. สมรรถภาพหรือ Capacity ได้แก่ ความสามารถที่มีในการขจัดปัญหา
3. โอกาส หรือ Opportunity ซึ่งหมายถึงถึงแนวทางหรือวิธีการในการขจัดปัญหา

ดังนั้นนักสังคมสงเคราะห์จะต้องประเมินหรือวิจัย “MCO” ของผู้ใช้บริการด้วยซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของทฤษฎีนี้

2.3.3.2 ชุมชนกับการป้องกันอาชญากรรม

การที่ชุมชนจะมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม หรือการจัดตั้งให้สมาชิกในชุมชนมีความพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับอาชญากรรม นอกจากนี้การจัดตั้งประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมป้องกันอาชญากรรมในชุมชนต้องมีสิ่งเหล่านี้คือ

1. การให้ความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ คุณค่าและประโยชน์ของกิจกรรมนั้น
2. ให้หลักการและเหตุผลว่าทำไมเขาจึงต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรม
3. ให้ทุกคนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม โดยพยายามที่จะไม่รบกวนงานการตามปกติของเขา
4. ลดความกลัวที่จะถูกคนร้ายกลับมาแก้แค้น

โดยบุคคลที่จะเข้ามามีเริ่มกิจกรรมป้องกันอาชญากรรมก็ได้แก่ บุคคลที่มีศักยภาพ ซึ่งเป็นแนวทางที่จะทำให้การป้องกันอาชญากรรมในชุมชนประสบความสำเร็จ บุคคลที่มีศักยภาพ อาจได้จากบุคคลที่เคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมาแล้ว เช่น เคยถูกขโมยขึ้นบ้าน เคยถูกวิ่งราวทรัพย์ หรือเคยเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำของพวกนักเลงอันธพาล นอกจากนี้บุคคลที่ควรเข้าร่วมโครงการอย่างยิ่งได้แก่ ผู้นำชุมชนที่มีความตระหนักถึงพิษภัยของอาชญากรรม ส่วนองค์กรที่เป็นผู้ริเริ่มประสานงานอาจเป็นทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน เมื่อได้บุคคลที่จะมาเป็นผู้ริเริ่มกิจกรรม

ป้องกันอาชญากรรมในชุมชนแล้ว ลำดับต่อไปเป็นการชักจูงให้สมาชิกในชุมชนมาร่วมโครงการโดยหลักการดังนี้

1. ผนวกสร้างความรู้และความตระหนัก โดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมในชุมชน คนในชุมชนจะเข้าช่วยเหลือได้อย่างไร เขาจะได้รับประโยชน์อะไร การสร้างกระแสดังกล่าวต้องอาศัยกำลังจากสื่อพื้นที่ วิทยุ ป้ายติดประกาศ นิทรรศการ โทรทัศน์

2. โครงการย่อย ได้แก่ การสร้างโครงการย่อยๆ หลายโครงการในชุมชน เช่น โครงการสายตรวจเพื่อนบ้าน ฝากบ้านไว้กับตำรวจ โครงการตาเหยี่ยว เป็นต้น

3. การสร้างระบบควบคุมทางสังคมอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้มีอยู่ในสังคมอยู่แล้วแต่เสื่อมลง ซึ่งควรเสริมให้แข็งแรงขึ้นเพราะในอดีตสามารถใช้ได้ผลเช่น การประณามทางสังคม การคว่ำบาตร คือการลงโทษทางสังคมนั่นเอง

การใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เป็นประโยชน์ก็เป็นเรื่องสำคัญในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ยอมรับกันว่าทรัพยากรในชุมชนนั่นเองเป็นสิ่งที่ช่วยป้องกันอาชญากรรมให้กับสมาชิกในชุมชนมากที่สุด จึงควรสร้างพลังในชุมชนก่อนเพื่อแก้ปัญหาในชุมชน โดยวิเคราะห์จากโครงการและบทบาทของกลุ่มทั้งหลายที่เป็นทรัพยากรในชุมชนอยู่แล้ว เช่น

บทบาทของโรงเรียน ต้องเป็นสถานที่สร้างทัศนคติ ปลูกฝังวัฒนธรรมย่อย และอบรมบ่มนิสัยให้นักเรียนปฏิบัติตัวไปในทางที่ดีต่อจากครอบครัว แต่ถ้าระบบการเรียนรู้ทางสังคม เกิดความล้มเหลว หรือระบบการเรียนรู้ควบคุมภายในโรงเรียนล้มเหลว ย่อมก่อให้เกิดเด็กมีปัญหาภายในสังคมต่อไป ปัญหาเด็กหนีเรียน ตีกัน เกเร เป็นอันธพาล ลักขโมย จึงพบเห็นได้มากขึ้น บทบาทของอาจารย์ สถาบันการศึกษา จึงควรได้รับการให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันพฤติกรรมกระทำผิดของอาชญากรรมรุ่นเยาว์

บทบาทของวัด การบ่มเพาะทางศีลธรรมจรรยา มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง แต่ปัจจุบันสมาชิกในสังคมห่างเหินกับศาสนามากขึ้นทุกที บทบาทของวัดปัจจุบันเป็นเพียงที่ทำพิธีกรรมทางศาสนา เช่น งานศพ งานบวช เท่านั้น เราสามารถที่จะทำให้วัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชนได้เป็นดัง

ในอดีตหรือไม่ การสมัครสมานสามัคคีทำกิจกรรมต่างๆ ควรจัดที่วัดอีกครั้ง เช่น การอบรมผู้นำชุมชน งานนันทนาการรื่นเริง เป็นต้น

บทบาทของสื่อมวลชนในท้องถิ่น ควรให้ความรู้แก่คนชุมชน และรณรงค์ให้ประชาชนเห็นประโยชน์และริเริ่มโครงการป้องกันอาชญากรรม

บทบาทขององค์กรธุรกิจชุมชน โดยมีการประสานงานระหว่างภาคธุรกิจ ให้เงินทุนสนับสนุนหรือให้ความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรม

บทบาทของอาสาสมัคร ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเยาวชน สตรี ศาสนา สหภาพแรงงาน เกษตรกร ก็สามารถริเริ่มโครงการเองได้ โดยเป็นกิจกรรมพิเศษ ซึ่งไม่ใช่จุดประสงค์ดั้งเดิมของกลุ่ม

บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่น ต้องเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญในการระดมทุนมาสร้างโครงการกิจกรรมป้องกันอาชญากรรม รวมทั้งต้องคอยควบคุมดูแล วางแผนผังที่พักอาศัย เตรียมความพร้อมด้านบุคลากรแต่ปัจจุบันยังไม่เห็นบทบาทของนักการเมืองในด้านนี้เท่าใดนัก

บทบาทของสถานพยาบาลในชุมชน คอยช่วยเหลือบุคคลที่มีปัญหาทางจิตใจหรือมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม หรือให้คำปรึกษากับผู้ปกครองในการจัดการกับเด็กที่มีปัญหา

- ตัวอย่างกิจกรรมป้องกันอาชญากรรมในชุมชน

เพื่อนบ้านระวังภัย (Neighborhood Watch) เป็นโปรแกรมต้นแบบสำหรับป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ที่มีสถิติอาชญากรรมสูง สมาชิกในโปรแกรมจะช่วยดูแลบ้านของเพื่อนบ้าน หากตนไม่ได้ไปทำงาน ถ้าพบเห็นสิ่งผิดปกติจะแจ้งตำรวจ วิธีการนี้ก็เท่ากับว่าประชาชนทำหน้าที่เป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจนั่นเอง

สายตรวจประชาชน (Citizen Patrols) เน้นการเฝ้าระวังคนแปลกหน้าบนท้องถนนในชุมชน และช่วยยับยั้งอาชญากรรมที่เกิดขึ้น กลุ่มกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จในสหรัฐอเมริกาได้แก่ กลุ่มพิทักษ์ (Guardian Angels) ก่อตั้งโดย Curtis ในปี 1977 ที่เมืองนิวยอร์ก ได้ฝึกให้เยาวชนช่วย

ดูแลความปลอดภัยให้ประชาชนในสถานีรถไฟใต้ดินและในท้องถนน จากการสำรวจทัศนะของประชาชนต่อการทำงานของกลุ่มพิทักษ์ พบว่าประชาชนมีความรู้สึกลดลงอย่างมากยิ่งขึ้น

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกรินทร์ แปงสนิท (2549) ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการควบคุมอาชญากรรม ด้านยาเสพติดในอำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาอาชญากรรมในระดับสูง หากแต่ประชาชนยังสับสนในบางเรื่องได้แก่ การจับกุมผู้ขายยาบ้า ทั้งหมดจะสามารถทำให้ยาบ้าหมดไปได้ การป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมเป็นหน้าที่ของตำรวจเท่านั้น สำหรับผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลป้องกันอาชญากรรมผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในอำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดูแลอาชญากรรมค่อนข้างน้อย เว้นแต่จะมีส่วนร่วมเฉพาะส่วนที่ตนมีความสัมพันธ์เช่น ติดตามผลความคืบหน้าใน การจับกุมคนร้ายจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตักเตือนบุคคลในครอบครัวไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด และอาชญากรรม ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ ที่ทำให้ประชาชนไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดคือ การศึกษา ความยากจน การขาดผู้นำ และเรื่องของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

กฤษมกัญญ์ นุรณภักดี (2550) ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมระดับชุมชนโดยกระบวนการมวลชนสัมพันธ์: ศึกษาเฉพาะกรณี สถานีตำรวจนครบาลวังทองหลาง ผลการศึกษาพบว่า 1.) ประสิทธิภาพของมวลชนสัมพันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูงในแง่ที่กระบวนการดังกล่าวส่งเสริมให้ประชาชนแสดงความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติไทยและส่งเสริมความเข้าใจและความร่วมมือกับหน่วยงานราชการอื่นๆ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและยาเสพติด 2.) จิตสำนึกของอาสาสมัครและตำรวจที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับค่อนข้างสูงในแง่ของความตั้งใจและการอุทิศตนต่องานที่ได้รับมอบหมาย และในแง่ของความรับผิดชอบในการให้บริการต่อประชาชนและชุมชน และ 3.) การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ประชาชนในชุมชนมีความกระตือรือร้นที่ตอบสนองและร่วมมือกับกระบวนการมวลชนสัมพันธ์ที่นำเข้ามาโดยอาสาสมัครและตำรวจที่เกี่ยวข้อง

ชัยวัสส์ เอกภพณรงค์ (2550) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม กรณีศึกษา: สถานีตำรวจนครบาลบุคคโล ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีสถานภาพโสด มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าจำนวน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาท และมีอาชีพทำงานบริษัทเอกชน พักอาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 21 ปีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจต่อปัญหาอาชญากรรมและงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนในพื้นที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชญากรรมเป็นอย่างดี และยังแสดงให้เห็นว่าการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับอาชญากรรมรวมถึงงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถเข้าถึงประชาชนในชุมชนได้อย่างทั่วถึง ทักษะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันปัญหาอาชญากรรม จากกลุ่มตัวอย่างพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมภายในชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม กลุ่มตัวอย่างมีทักษะความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพเช่น แสงสว่างทางเดินทำให้ดูปลอดภัยและง่ายต่อการมองเห็นรวมทั้งการสอดส่อง ตรวจตราและมีการเฝ้าระวังเป็นประจำจะช่วยป้องกันอาชญากรรมได้ ด้านการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม กลุ่มตัวอย่างมีทักษะความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการเข้มงวดกวดขันตรวจตราร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ ในหน่วยช่วยช่วยป้องกันปัญหาอาชญากรรมได้ และจำนวนอาชญากรรมจะลดลงได้หากประชาชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมมือกันเป็นอย่างดี และกลุ่มตัวอย่างมีทักษะไม่แน่ใจว่าควรให้ประชาชนมีสิทธิในการจับกุมคนร้ายส่งตำรวจ ด้านการมีส่วนร่วมกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรม กลุ่มตัวอย่างมีทักษะความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจควรจัดอบรมประชาชนให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายให้มากขึ้นและควรจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจการป้องกันแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะป้องกันอาชญากรรมได้ นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างมีทักษะเห็นด้วยว่าภาพลักษณ์ของตำรวจมีผลต่อความร่วมมือของประชาชน แต่กลุ่มตัวอย่างมีทักษะไม่เห็นด้วยกับการแจ้งเหตุหรือเบาะแสคนร้าย จะต้องแจ้งเฉพาะตรวจที่คุ้นเคยเท่านั้น ส่วนผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนสรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ที่มีการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนโดยให้ประชาชนแจ้งเบาะแส แหล่งอาชญากรรม เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้ดำเนินการจับกุมและปราบปราม มีการให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องชุมชนเข้มแข็งให้ชุมชนสามารถป้องกันตนเองจากอาชญากรรมได้ นอกจากนั้นยังมีการออกตรวจเยี่ยมประชาชนรับเรื่องราวร้องทุกข์ ของประชาชนตลอดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำมาใช้วางแผนในการป้องกันอาชญากรรม

อุทิศ แสงสว่าง (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความร่วมมือของประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบสถานีตำรวจภูธรเมืองอุบลราชธานี พบว่า การให้ความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว การให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการแจ้งเหตุอาชญากรรม การแจ้งเบาะแสในการติดตามคนร้าย การเป็นพยานในคดีอาญาต่างๆ และการติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันการเกิดและการปราบปรามอาชญากรรมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความร่วมมือเข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมอบรมกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรมพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือน้อย เช่นเดียวกับการให้ความร่วมมือในการแจ้งเบาะแสของผู้ที่จะลงมือกระทำผิดกฎหมาย การให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจับกุมคนร้าย การแนะนำเพื่อนบ้านในการป้องกันอาชญากรรม ทั้งนี้ ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการแจ้งเหตุโดยเร่งด่วนเมื่อคิดว่าไม่เป็นอันตรายต่อชีวิตและครอบครัว แต่มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ให้ความร่วมมือโดยคิดว่าเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สำหรับลักษณะการให้ความร่วมมือในการป้องกันตนเองและครอบครัวของประชาชนส่วนใหญ่จะใช้วิธีลี้ภัยหลบหนีให้ฝ่ายบ้าน การสร้างบ้านที่รั้วแข็งแรงและมั่นคง การติดตั้งเหล็กดัด และการติดตั้งไฟฟ้าส่องแสงสว่างรอบๆ บ้านให้เพียงพอ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ใช้วิธีจ้างคนงาน เตรียมอาวุธ และติดตั้งสัญญาณเตือนภัยไว้ป้องกันทรัพย์สิน

อนุชัย จินดารัตน์ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การให้ความร่วมมือของประชาชนต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของข้าราชการตำรวจในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี พบว่า 1.) ระดับการให้ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของข้าราชการตำรวจในเขตอำเภอเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก แยกเป็นรายด้าน การให้ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้านความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินอยู่ในระดับปานกลาง การให้ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันปราบปรามด้านยาเสพติดอยู่ในระดับมาก 2.) เปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อให้ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมประชาชนที่มีเพศต่างกันให้ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยรวมไม่ต่างกัน และประชาชนที่มีอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่พักอาศัย และความรู้ความเข้าใจต่างกันการให้ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปรีชา สวาม่วง (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของ ผู้นำชุมชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตอำเภอท่าวังพา จังหวัดน่าน พบว่า 1.) ผู้นำชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่าเมื่อพบการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมจะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่อย่างเต็มที่โดยคิดว่าเป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งที่จะต้องปฏิบัติทั้งนี้ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการประสบภัยจากโจรผู้ร้าย การให้ความร่วมมือของผู้นำชุมชนเพื่อเป็นการป้องกันภัยจากโจรผู้ร้ายส่วนใหญ่ระบุว่าได้มีการปฏิบัติในจำนวน 5 ประเด็น ได้แก่ การจัดเวรยาม การตั้งกฎกติกาของหมู่บ้าน การใกล้เคียง ประนีประนอมข้อพิพาทการควบคุมบุคคลกลุ่มเสี่ยง และการแจ้งเบาะแสของคนร้าย สำหรับประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการประสบภัยจากโจรผู้ร้าย ผู้นำชุมชนมีความวิตกกังวลบ้างเล็กน้อยเกี่ยวกับการประสบภัยจากโจรผู้ร้ายของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 2.) ในด้านทัศนคติของผู้นำชุมชนที่มีต่อการป้องกันอาชญากรรมพบว่า ผู้นำชุมชนให้ความสนใจเป็นอย่างมากต่อข่าวสารที่เกี่ยวกับการเกิดอาชญากรรม และการป้องกันปราบปรามและมีความมั่นใจบ้างต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่จะมีความมั่นใจเป็นอย่างมากถ้าหากเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีกับผู้นำชุมชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และพบว่าผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ได้ร่วมกับประชาชนจัดตั้งเวรยามเพื่อเป็นการป้องกันโจรผู้ร้ายในชุมชน 3.) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือของผู้นำชุมชน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ภูมิลำเนาเดิม ศาสนา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ที่อยู่อาศัยในเขตและนอกเขตเทศบาลตำบลท่าวังพา ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งปัจจุบัน การมีประสบการณ์ในการอบรมหรือเข้าร่วมกิจกรรม การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 กับความร่วมมือของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมเกือบทุกประเด็นจาก 11 ประเด็น ยกเว้นใน 3 ประเด็นคือ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนาเดิม และเขตที่อยู่อาศัยไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด 4.) ปัญหา อุปสรรคในด้านความร่วมมือของผู้นำชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมพบว่า ผู้นำชุมชนได้ให้ความร่วมมือกับภาคราชการในกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมน้อยกว่าเท่าที่ควรเช่น การให้ความร่วมมือในการตรวจค้นหรือตรวจยึด การอบรมให้ความรู้ในการป้องกันอาชญากรรม การช่วยระงับเหตุหรือจับกุม การเป็นพยาน และการแจ้งเหตุคนร้ายกำลังทำความผิด เหตุผลที่ผู้นำให้ความร่วมมือน้อยน่าจะเป็นเพราะการปฏิบัติดังกล่าวมีความเสี่ยงต่ออันตรายสูงหรือเป็นการปฏิบัติที่มีความยุ่งยาก

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน ทั้งนี้ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.4 ขั้นตอนในการเก็บข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ผลทางสถิติ

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 1,384 คน (วิจัยชุมชนมัสยิดมหานาค, 2555)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนมัธยมศึกษานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร จำนวน 310 คน ทำการสุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) และกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane) ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ .05 ดังต่อไปนี้

- สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง

$$n = N / (1 + Ne^2)$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่างหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนหน่วยทั้งหมดขนาดของประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (SE) ในที่นี้สามารถคลาดเคลื่อนได้เท่ากับ ± 0.05 หรือภายใต้ความเชื่อมั่นร้อยละ 95

$$\text{แทนค่าในสูตร } n = 1,384 / 1 + 1,384(0.05)^2 = 310.31 \text{ คน}$$

ดังนั้น จึงต้องใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประมาณ 310 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็น แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ ขอบเขตเนื้อหา และกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ข้างต้น โดยผู้ตอบเป็นผู้อ่านคำถาม และกรอกคำตอบด้วยตนเอง (Self-Administered Questionnaires) เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 บัณฑิตส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

5 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

4 หมายถึง มีส่วนร่วมปัญหามาก

3 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

2 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

1 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

3.3 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ที่ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาขึ้น โดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม

2. ร่างและเขียนข้อความตามขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถาม

3. จัดทำแบบสอบถามโดยเรียงลำดับคำถามตามความสำคัญ

4. นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

6. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC)

7. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ หาค่า IOC ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย คำนวณจากสูตรค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาภิสุทธิ์, 2553)

$$\text{ใช้สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นการวิจัย

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่า IOC ที่ได้จะต้อง ≥ 0.60 ขึ้นไปจึงจะใช้ได้ ถ้าต่ำกว่าจะต้องปรับปรุง

8. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ

9. นำแบบสอบถามไป Tryout กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับต้องมีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (บุญธรรม กิจปรีดาภิสุทธิ์, 2553)

10. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามบางข้อที่มีค่าความเชื่อมั่นต่ำ

11. จัดทำแบบสอบถามให้อยู่ในรูปที่สมบูรณ์อีกครั้งและนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

3.4 ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

วิธีการในการจัดเก็บข้อมูลสำหรับการใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการแจกแบบสอบถาม โดยตรงถึงประชากรกลุ่มเป้าหมายคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย จังหวัดกรุงเทพมหานคร ก่อนที่จะมีการกรอกแบบฟอร์มแบบสอบถามผู้วิจัยได้มีการอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในแบบฟอร์มให้ทราบ และให้เวลาในการกรอกแบบสอบถามแล้วทำการเก็บรวบรวมหลังจากเสร็จสิ้น

3.5 การวิเคราะห์ผลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถามนำมาประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยจำแนกดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่อเดือน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการบรรยายข้อมูล และนำเสนอในรูปตารางประกอบ ความเรียง ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

4.51-5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีส่วนร่วมมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีส่วนร่วมปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการทดสอบสมมติฐานจึงใช้ค่าสถิติ t-test กรณีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล มี 2 กลุ่มและทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test กรณีปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล มี 3 กลุ่มขึ้นไป

4. ข้อเสนอแนะอื่นๆ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำเสนอ ดังนี้

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

3. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือนและระดับการศึกษาสูงสุด

4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร มีผลสรุปดังตารางที่ 4.1-4.5

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	132	42.60
ชาย	178	57.40
รวม	310	100

จากตารางที่ 4.1 ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 310 คน พบว่าเป็นเพศชาย จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 57.40 ซึ่งมากกว่าเพศหญิง โดยเพศหญิงมีเพียง ร้อยละ 42.60

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	17	5.50
30-35 ปี	73	23.50
36-40 ปี	80	25.80
41-45 ปี	68	21.90
46-50 ปี	51	16.50
มากกว่า 50 ปี	21	6.80
รวม	310	100

จากตารางที่ 4.2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.80 รองลงมาคืออายุอยู่ระหว่าง 30-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.50 และมีอายุอยู่ระหว่าง 41-45 ปี ร้อยละ 21.90 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับจ้าง	82	26.50
ค้าขาย	63	20.30
รัฐวิสาหกิจ	20	6.50
รับราชการ	53	17.10
ธุรกิจส่วนตัว	92	29.70
รวม	310	100

จากตารางที่ 4.3 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 29.70 รองลงมาคืออาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 26.50 และมีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 20.30 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	33	10.60
5,000-10,000 บาท	50	16.10
10,001-15,000 บาท	74	23.90
15,001-20,000 บาท	76	24.50
20,001-25,000 บาท	22	7.10
25,001-30,000 บาท	32	10.30
มากกว่า 30,000 บาท	23	7.40
รวม	310	100

จากตารางที่ 4.4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.50 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.90 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 16.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	29	9.40
มัธยมศึกษา/ ปวช.	80	25.80
อนุปริญญา/ ปวส.	52	16.80
ปริญญาตรี	109	35.20
ปริญญาโท	28	9.00
ปริญญาเอก	12	3.90
รวม	310	100

จากตารางที่ 4.5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 35.20 รองลงมา มีระดับการศึกษาสูงสุดมัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 25.80 และ มีระดับการศึกษาสูงสุดประถมศึกษาร้อยละ 9.40 ตามลำดับ

4.2 ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร มีผลสรุปดังตารางที่ 4.6-4.8

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร รวมทั้ง 2 ด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรม	4.44	.261	มาก
2. ด้านการเข้าร่วม ช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกัน อาชญากรรม	4.45	.343	มาก
รวม	4.44	.275	มาก

จากตารางที่ 4.6 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร รวมทั้ง 2 ด้าน ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.44$, S.D.=.275) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการเข้าร่วมช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.45$, S.D.=.257) และด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.44$, S.D.=.261)

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานครด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรม

การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชน ในชุมชนมัสยิดมหานาค	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ก่อนออกจากบ้านหรือที่พักอาศัยได้ให้คนที่เชื่อถือได้หรือไว้วางใจดูแลบ้านหรือที่พักอาศัยตลอดเวลา	4.55	.708	มากที่สุด
2. ก่อนออกจากบ้านหรือที่พักอาศัยได้ฝากเพื่อนบ้านให้ช่วยดูแล	4.19	.679	มาก
3. ก่อนออกจากบ้านหรือที่พักอาศัยได้ปิดประตู ปิดหน้าต่าง ทุกครั้ง	4.45	.655	มาก
4. ได้เข้าร่วมโครงการฝากบ้านไว้กับตำรวจเมื่อต้องออกจากบ้านเป็นระยะเวลานานๆ	4.60	.597	มากที่สุด
5. จะเล่ารายละเอียดต่างๆ ของคนร้าย ให้ผู้ที่พักอาศัยอยู่ร่วมกันทราบเพื่อเตือนสติและไม่หลงเชื่อเล่ห์เหลี่ยมของคนร้าย	4.48	.686	มาก
6. ได้เปิดไฟส่องสว่างนอกบ้านหรือรอบบริเวณบ้านในเวลากลางคืน	4.50	.611	มาก
7. ได้ตัดหญ้าหรือต้นไม้สูงรอบบริเวณบ้านอยู่เป็นประจำโดยให้สามารถมองรอบบริเวณบ้านได้อย่างชัดเจน เพื่อป้องกันการหลบซ่อนตัวของคนร้าย	4.47	.621	มาก
8. ในเวลากลางคืนหากมีผู้มาร้องเรียกหน้าบ้าน ได้ตรวจดูก่อนเปิดประตูให้ใครเข้ามาในบ้านหรือที่พักอาศัย	4.48	.622	มาก
9. ได้แยกเก็บทรัพย์สินของมีค่าไว้หลายที่หากจำเป็นต้องถือติดตัวเพื่อป้องกันการวิ่งราวทรัพย์สิน ชิงทรัพย์ หรือ ทรัพย์สินหล่นหาย	4.54	.577	มากที่สุด
10. ได้ผูกมิตรกับเพื่อนบ้านใกล้เคียง เพื่อช่วยเป็นหูเป็นตาและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.51	.590	มากที่สุด
11. ได้ตรวจสอบบัตรประจำตัวประชาชนและบัตรประจำตัวอื่นๆ ของช่างซ่อมหรือตัวแทนจำหน่ายของบริษัทต่างๆ ที่จะเข้ามาในบ้าน	4.49	.583	มาก
12. ได้จดรายละเอียด คำนิ รุปพรรณหรือลักษณะพิเศษของทรัพย์สินมีค่าและถ่ายรูปเก็บไว้ทุกรายการ	4.30	.703	มาก
13. ได้อบรมบุตรหลาน อย่าได้หลงเชื่อหรือไปไหนกับคนแปลกหน้าโดยเด็ดขาด	4.42	.573	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
14. เมื่อมีความจำเป็นต้องออกนอกบ้านในเวลาค่ำคืน ได้บอกให้ทางบ้านทราบว่าจะไปไหน ไปพบใคร ไปอย่างไร จะกลับเมื่อไหร่	4.28	.685	มาก
15. เมื่อมีความจำเป็นต้องออกนอกบ้านในเวลาค่ำคืน ได้พกบัตรประจำตัวประชาชนไปด้วยทุกครั้ง	4.48	.567	มาก
16. ได้ขอความอนุเคราะห์จากเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มาดูแลรักษาความปลอดภัยเมื่อเห็นว่าชีวิตและทรัพย์สินของท่านและเพื่อนบ้านอยู่ในสภาวะไม่ปลอดภัย	4.22	.578	มาก
17. ระลึกรู้สึกว่าคนร้ายเป็นได้ทุกเพศ ทุกวัย ทุกชนชั้น	4.57	.644	มากที่สุด
รวม	4.44	.261	มาก

จากตารางที่ 4.7 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานครด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรม ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$, S.D.=.261) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ได้เข้าร่วมโครงการฝากบ้านไว้กับตำรวจเมื่อต้องออกจากบ้านเป็นระยะเวลานานๆ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=.597) รองลงมาได้แก่ ระลึกรู้สึกว่าคนร้ายเป็นได้ทุกเพศ ทุกวัย ทุกชนชั้น มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.=.644) และก่อนออกจากบ้านหรือที่พักอาศัยได้ให้คนที่เชื่อถือได้หรือไว้วางใจดูแลบ้านหรือที่พักอาศัยตลอดเวลา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.44$, S.D.=.708) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วมช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
18. ได้รับแจ้งให้สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนบ้านทำการป้องกันอาชญากรรม โดยการติดตั้งเหล็กดัดที่ประตู หน้าต่างภายในบ้าน หรือที่พักรักษา การติดตั้งไฟส่องสว่างบริเวณบ้านพัก การเก็บรักษาทรัพย์สินไว้ในที่ปลอดภัย หรือการเลี้ยงสุนัขไว้เฝ้าบ้าน	4.19	.838	มาก
19. ได้ร่วมกับเพื่อนบ้านสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการป้องกันอาชญากรรม	4.52	.555	มากที่สุด
20. ได้ร่วมประชุมกับเพื่อนบ้านเพื่อเสนอข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม	4.37	1.041	มาก
21. ได้แจ้งรายละเอียดลักษณะ ยี่ห้อ สี หมายเลขทะเบียนยานพาหนะของคนร้าย หรือยานพาหนะที่น่าสงสัยว่าจะใช้ก่ออาชญากรรม ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ	4.47	.807	มาก
22. ได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบเมื่อพบว่ามีกระทำความผิดเกิดขึ้นในหมู่บ้านและชุมชนของท่าน	4.42	.961	มาก
23. ได้ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ เพื่อขอความช่วยเหลือในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในงานประเพณีต่างๆ ของหมู่บ้านหรือชุมชน	4.41	.694	มาก
24. ได้แจ้งข้อมูล แหล่งมั่วสุมหรือบุคคลที่มีแนวโน้มจะก่ออาชญากรรมในหมู่บ้านหรือชุมชนของท่านและร่วมวางแผนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม	4.53	.642	มากที่สุด
25. ได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ เมื่อพบว่ามีบุคคลแปลกหน้าหรือบุคคลที่น่าไว้วางใจ เข้ามาหมู่บ้านหรือชุมชน	4.44	.809	มาก
26. ได้ปฏิบัติหน้าที่เฝ้าระวังออกตรวจรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้านหรือชุมชน	4.52	.632	มากที่สุด
27. ได้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในงานประเพณีงานมหรสพต่างๆ ในหมู่บ้านหรือชุมชน	4.59	.615	มากที่สุด

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
28. ได้ระดมความคิดเห็นในการตั้งกฎระเบียบ ของหมู่บ้านหรือชุมชน ใน การลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือก่อความไม่สงบขึ้นในหมู่บ้าน	4.52	.672	มากที่สุด
29. ได้มีส่วนร่วมในการอบรมตามโครงการต่างๆ เช่น โครงการ เยาวชนต่อต้านยาเสพติด โครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษา ความสงบเรียบร้อยด้วยตนเองหรือการสนับสนุน การ ประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนบ้านเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว	4.56	.624	มากที่สุด
30. ได้เข้าร่วมประชุม อบรม หรือร่วมวางแผนในการป้องกัน อาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการรักษาความสงบเรียบร้อย	4.32	.991	มาก
31. ได้รับจากเงิน หรือวัสดุสิ่งของอื่นๆ เพื่อใช้ในกิจกรรมการป้องกัน อาชญากรรม เช่น การสร้างป้อมยาม การสร้างด่านตรวจประจำหมู่บ้าน	4.32	1.016	มาก
32. ได้รับจากทรัพย์สิน เพื่อให้การสนับสนุนหรือสวัสดิการแก่ เพื่อ บ้านหรือราษฎรอาสา ที่ปฏิบัติหน้าที่เข้าเวรยามและรักษาความ สงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน หรือชุมชน	4.55	.582	มากที่สุด
33. สมัครใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ราษฎรอาสา อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) หรือสมาชิกองค์กร อื่นๆ เพื่อจะได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน การรักษาความสงบเรียบร้อย	4.41	.704	มาก
34. ได้ร่วมกับเพื่อนบ้านช่วยกันดูแลสิ่งของสาธารณะและจะรีบแจ้ง ความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ถ้ามีผู้ทำลายหรือทำให้เสียหาย	4.52	.567	มากที่สุด
35. ได้ร่วมกับเพื่อนบ้านส่งเสริมความสัมพันธ์และความอบอุ่นใน หมู่บ้านหรือชุมชนเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในการป้องกัน อาชญากรรม	4.38	.671	มาก
รวม	4.45	.343	มาก

จากตารางที่ 4.8 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ด้านการเข้าร่วม ช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรม ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, S.D.=.343) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ได้

ปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในงานประเพณีงานมหรสพต่างๆ ในหมู่บ้านหรือชุมชน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.59$, S.D.=.615) รองลงมาได้แก่ ได้มีส่วนร่วมในการอบรมตามโครงการต่างๆ เช่น โครงการเยาวชนต่อต้านยาเสพติด โครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อยด้วยตนเองหรือการสนับสนุน การประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนบ้านเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.56$, S.D.=.624) และได้บริจาคทรัพย์สิน เพื่อให้การสนับสนุนหรือสวัสดิการแก่เพื่อนบ้านหรือราษฎรอาสา ที่ปฏิบัติหน้าที่เข้าเวรยามและรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้านหรือชุมชน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.55$, S.D.=.582) ตามลำดับ

4.3 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษาสูงสุด

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษาสูงสุด ทำการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ t-test กรณีข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 2 กลุ่มทำการทดสอบด้วยสถิติ F-test กรณีข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมี 3 กลุ่ม มีผลสรุปดังตารางที่ 4.9-4.13

ตารางที่ 4.9 การทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมในการ ป้องกันอาชญากรรม ของประชาชนในชุมชน มัสยิดมหานาค	เพศ						t	p- value
	ชาย			หญิง				
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการป้องกัน ตนเองและทรัพย์สินให้ พ้นภัยอาชญากรรม	4.49	.246	มาก	4.41	.268	มาก	2.623	0.009*
2. ด้านการเข้าร่วม ช่วยเหลือสนับสนุน ต่อกิจกรรมการ ป้องกันอาชญากรรม	4.64	.266	มากที่สุด	4.30	.320	มาก	9.947	0.000*
รวม	4.57	.223	มาก	4.36	.276	มาก	7.163	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.9 การทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศในภาพรวมมีความแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทั้งด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรมและด้านการเข้าร่วมช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.10 การทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

ระดับความพึงพอใจ	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df.	MS.	F	p-value
ด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรม	ระหว่างกลุ่ม	.782	5	.156	2.339	.142
	ภายในกลุ่ม	20.331	304	.067		
	รวม	21.113	309			
ด้านการเข้าร่วมช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรม	ระหว่างกลุ่ม	.490	5	.098	.831	.528
	ภายในกลุ่ม	35.796	304	.118		
	รวม	36.285	309			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	.591	5	.118	1.581	.165
	ภายในกลุ่ม	22.724	304	.075		
	รวม	23.315	309			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 การทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษา ชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุพบว่า ทั้งในภาพรวมด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้น

ภัยอาชญากรรมและด้านการเข้าร่วมช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 การทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม : กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ

ระดับความพึงพอใจ	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df.	MS.	F	p-value
ด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรม	ระหว่างกลุ่ม	4.919	4	1.230	23.160	.000*
	ภายในกลุ่ม	16.194	305	.053		
	รวม	21.113	309			
ด้านการเข้าร่วมช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรม	ระหว่างกลุ่ม	6.986	4	1.747	18.182	.000*
	ภายในกลุ่ม	29.299	305	.096		
	รวม	36.285	309			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	5.503	4	1.376	23.559	.000*
	ภายในกลุ่ม	17.812	305	.058		
	รวม	23.315	309			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.11 การทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพพบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้านซึ่งได้แก่ ด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรมและด้านการเข้าร่วมช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.12 การทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ระดับความพึงพอใจ	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df.	MS.	F	p-value
ด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.008	6	.168	2.533	.121
	ภายในกลุ่ม	20.105	303	.066		
	รวม	21.113	309			
ด้านการเข้าร่วมช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.576	6	.263	2.294	.305
	ภายในกลุ่ม	34.709	303	.115		
	รวม	36.285	309			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	1.121	6	.187	2.551	.200
	ภายในกลุ่ม	22.194	303	.073		
	รวม	23.315	309			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 การทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษา ชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่า ทั้งในภาพรวม ด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรมและด้านการเข้าร่วมช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 การทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม :
กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร
จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับความพึงพอใจ	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df.	MS.	F	P - value
ด้านการป้องกันตนเองและ ทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรม	ระหว่างกลุ่ม	.585	5	.117	1.731	.127
	ภายในกลุ่ม	20.529	304	.068		
	รวม	21.113	309			
ด้านการเข้าร่วมช่วยเหลือสนับสนุน ต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.794	5	.359	3.163	.008*
	ภายในกลุ่ม	34.491	304	.113		
	รวม	36.285	309			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	1.031	5	.206	2.813	.017*
	ภายในกลุ่ม	22.284	304	.073		
	รวม	23.315	309			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.13 การทดสอบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดพบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้านซึ่งได้แก่ ด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรมและด้านการเข้าร่วมช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษา ชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนมัสยิดมหานาคจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษาสูงสุด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย จังหวัดกรุงเทพมหานคร กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน (Yamane) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้จำนวนตัวอย่าง 310 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F-test และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 310 คน พบว่า มากกว่าครึ่งเป็นเพศชายร้อยละ 57.40 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 36-40 ปี ร้อยละ 25.80 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวมากที่สุดร้อยละ 29.70 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาทร้อยละ 24.50 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรีร้อยละ 35.20 มากกว่าครึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครร้อยละ 66.10 มีเขตที่อยู่อาศัยในเขตป้อมปราบศัตรูพ่ายร้อยละ 58.10 นับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 65.50 ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกที่อาศัยในครัวเรือน จำนวน 4-6 คนร้อยละ 41.90 ส่วนใหญ่อาศัยเป็นระยะเวลา 5-10 ปีร้อยละ 51.60 ไม่มีตำแหน่งในหมู่บ้าน/ชุมชนคิดเป็นร้อยละ

49.70 สำหรับการปฏิบัติเมื่อพบว่ามีผลกระทบเกี่ยวกับอาชญากรรมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คิดว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้เดือดร้อน คิดเป็นร้อยละ 43.20

5.1.2 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษา ชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร รวมทั้ง 2 ด้านในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้ผลดังนี้

1. ด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรมในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ได้เข้าร่วมโครงการฝากบ้านไว้กับตำรวจเมื่อต้องออกจากบ้านเป็นระยะเวลานานๆ ระลึกลักษณะว่าคนร้ายเป็นได้ทุกเพศ ทุกวัย ทุกชนชั้น และก่อนออกจากบ้านหรือที่พักอาศัยได้ให้คนที่เชื่อถือได้หรือไว้วางใจดูแลบ้านหรือที่พักอาศัยตลอดเวลา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

2. ด้านการเข้าร่วมช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรมในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ได้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในงานประเพณีงานมหรสพต่างๆ ในหมู่บ้านหรือชุมชนได้มีส่วนร่วมในการอบรมตามโครงการต่างๆ เช่น โครงการเยาวชนต่อต้านยาเสพติด โครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อยด้วยตนเองหรือการสนับสนุน การประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนบ้านเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว และได้บริจาคทรัพย์สิน เพื่อให้การสนับสนุนหรือสวัสดิการแก่เพื่อนบ้านหรือราษฎรอาสา ที่ปฏิบัติหน้าที่เฝ้าเวรยามและรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน หรือชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษา ชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่ค้นพบควรแก่การอภิปรายผล ดังนี้

ด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรม ในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะการได้เข้าร่วมโครงการฝากบ้านไว้กับตำรวจเมื่อต้องออกจากบ้านเป็นระยะเวลานานๆ ระลึกอยู่เสมอว่าคนร้ายเป็นได้ทุกเพศ ทุกวัย ทุกชนชั้น และก่อนออกจากบ้านหรือที่พักอาศัยได้ให้คนที่เชื่อถือได้หรือไว้วางใจดูแลบ้านหรือที่พักอาศัยตลอดเวลา เมื่อทำการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมahanาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยวัฒน์ เอกภพณรงค์ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลบุคโคล พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมภายในชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม กลุ่มตัวอย่างมีทัศนะความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น แสงสว่างทางเดินทำให้ดูปลอดภัยและง่ายต่อการมองเห็นรวมทั้งการสอดส่อง ตรวจจับและมีการเฝ้าระวังเป็นประจำช่วยป้องกันอาชญากรรมได้ ส่วนอุทิศ แสงสว่าง (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความร่วมมือของประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบสถานีตำรวจภูธรเมืองอุบลราชธานีพบว่า การให้ความร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว การให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการแจ้งเหตุอาชญากรรม การแจ้งเบาะแสในการติดตามคนร้าย การเป็นพยานในคดีอาญาต่างๆ และการติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันเกิดและการปราบปรามอาชญากรรมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความร่วมมือเข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมอบรมกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรม พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือน้อยเช่นเดียวกับการให้ความร่วมมือในการแจ้งเบาะแสของผู้ที่จะลงมือกระทำผิดกฎหมาย การให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจับกุมคนร้าย การแนะนำเพื่อนบ้านในการป้องกันอาชญากรรม ทั้งนี้ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการแจ้งเหตุโดยเร่งด่วนเมื่อคิดว่าไม่เป็นอันตรายต่อชีวิตและครอบครัว แต่มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ให้ความร่วมมือโดยคิดว่าเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสำหรับลักษณะการให้ความร่วมมือในการป้องกันตนเองและครอบครัวของประชาชนส่วนใหญ่จะใช้วิธีลี้ภัยสุนัขให้เฝ้าบ้าน การสร้างบ้านที่รั้วแข็งแรงและมั่นคง การติดตั้งเหล็กดัด และการติดตั้งไฟฟ้าส่องแสงสว่างรอบๆ บ้านให้เพียงพอ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ใช้วิธีจ้างคนงาน เติริมอาวุธ และติดตั้งสัญญาณเตือนภัยไว้ป้องกันทรัพย์สิน ส่วนอนุชัช จินดารัตน์ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่องการให้ความร่วมมือของประชาชนต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของข้าราชการตำรวจในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี พบว่า ระดับการให้ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของข้าราชการตำรวจ

ในเขตอำเภอเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก แยกเป็นรายด้าน การให้ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้านความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินอยู่ในระดับปานกลาง การให้ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันปราบปรามด้านยาเสพติดอยู่ในระดับมาก

ด้านการเข้าร่วมช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรมในภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะได้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในงานประเพณีงานมหรศต่างๆ ในหมู่บ้านหรือชุมชนได้มีส่วนร่วมในการอบรมตามโครงการต่างๆ เช่น โครงการเยาวชนต่อต้านยาเสพติด โครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อยด้วยตนเองหรือการสนับสนุน การประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนบ้านเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว และได้บริจาคทรัพย์สินเพื่อให้การสนับสนุนหรือสวัสดิการแก่ เพื่อนบ้านหรือราษฎรอาสา ที่ปฏิบัติหน้าที่เข้าเวรยามและรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้านหรือชุมชน เมื่อทำการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม: กรณีศึกษา ชุมชนมัสยิดมหานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกรัตน์ แปงสนิท (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการควบคุมอาชญากรรม ด้านยาเสพติดในอำเภอพวน จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในระดับสูง หากแต่ประชาชนยังสับสนในบางเรื่องได้แก่ การจับกุมผู้ขายยาบ้า ทั้งหมดจะสามารถทำให้ยาบ้าหมดไปได้ การป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมเป็นหน้าที่ของตำรวจเท่านั้น สำหรับผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลป้องกันอาชญากรรมพบว่าประชาชนในอำเภอพวน จังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดูแลอาชญากรรมค่อนข้างน้อย เว้นแต่จะมีส่วนร่วมเฉพาะส่วนที่ตนมีความสัมพันธ์เช่น ติดตามผลความคืบหน้าในการจับกุมคนร้ายจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตักเตือนบุคคลในครอบครัวไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและอาชญากรรม ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมคือ การศึกษา ความยากจน การขาดผู้นำและเรื่องของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่วนฤทธิเดช บวรณักดี (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมระดับชุมชนโดยกระบวนการมวลชนสัมพันธ์: ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจนครบาลวังทองหลาง พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ประชาชนในชุมชนมีความกระตือรือร้นที่ตอบสนองและร่วมมือกับกระบวนการมวลชนสัมพันธ์ที่นำเข้ามาโดยอาสาสมัครและตำรวจที่เกี่ยวข้อง ส่วนชัยวัศ เอกภพณรงค์ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมกรณีศึกษา: สถานีตำรวจนครบาลบุคคโล พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่

ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม กลุ่มตัวอย่างมีทัศนะความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการเข้มงวด กวดขันตรวจตราพร้อมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ ในหน่วยช่วยช่วยป้องกันปัญหาอาชญากรรมได้ และจำนวนอาชญากรรมจะลดลงได้หากประชาชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมมือกันเป็นอย่างดีและกลุ่ม ตัวอย่างมีทัศนะไม่แน่ใจว่าควรให้ประชาชนมีสิทธิในการจับกุมคนร้ายส่งตำรวจ

ด้านการมีส่วนร่วมกับการงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ในการป้องกันอาชญากรรม กลุ่มตัวอย่างมี ทัศนะความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจควรจัดอบรมประชาชนให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายให้มากขึ้นและควรจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจการป้องกันแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ จะป้องกันอาชญากรรมได้ นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างมีทัศนะเห็นด้วยว่าภาพลักษณ์ของตำรวจมีผล ต่อความร่วมมือของประชาชน แต่กลุ่มตัวอย่างมีทัศนะไม่เห็นด้วยกับการแจ้งเหตุหรือเบาะแส คนร้าย จะต้องแจ้งเฉพาะตรวจที่คุ้นเคยเท่านั้น ส่วนผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับ การป้องกันอาชญากรรมในชุมชนสรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ที่มีการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนโดย ให้ประชาชนแจ้งเบาะแสแหล่งอาชญากรรม เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้ดำเนินการจับกุมและปราบปราม มี การให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องชุมชนเข้มแข็งให้ชุมชนสามารถป้องกันตนเองจากอาชญากรรมได้ นอกจากนั้นยังมีการออกตรวจเยี่ยมประชาชนรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชนตลอดรับฟังความ คิดเห็นของประชาชนเพื่อนำมาใช้วางแผนในการป้องกันอาชญากรรม อุทิศ แสงสว่าง (2550) ได้ ทำการศึกษาเรื่องความร่วมมือของประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมในเขต พื้นที่ที่รับผิดชอบสถานีตำรวจภูธรเมืองอุบลราชธานีพบว่า การให้ความร่วมมือในการป้องกัน อาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว การให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการแจ้งเหตุ อาชญากรรม การแจ้งเบาะแสในการติดตามคนร้าย การเป็นพยานในคดีอาญาต่างๆ และการติดตาม ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกัน การเกิดและการปราบปรามอาชญากรรมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความร่วมมือเข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมอบรมกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรมพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือน้อย เช่นเดียวกับการให้ความร่วมมือในการแจ้งเบาะแสของผู้ที่ จะลงมือกระทำผิดกฎหมาย การให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจับกุมคนร้าย การแนะนำ เพื่อนบ้านในการป้องกันอาชญากรรม ทั้งนี้ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการแจ้งเหตุโดย เร่งด่วนเมื่อคิดว่าไม่เป็นอันตรายต่อชีวิตและครอบครัว แต่มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ให้ความ ร่วมมือโดยคิดว่าเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

สำหรับลักษณะการให้ความร่วมมือในการป้องกันตนเองและครอบครัวของประชาชนส่วนใหญ่จะใช้วิธีเลี้ยงสุนัขให้เฝ้าบ้าน การสร้างบ้านที่รั้วแข็งแรงและมั่นคง การติดตั้งเหล็กดัด และการติดตั้งไฟฟ้าส่องแสงสว่างรอบๆ บ้านให้เพียงพอ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ใช้วิธีจ้างคนงาน เตรียมอาวุธ และติดตั้งสัญญาณเตือนภัยไว้ป้องกันทรัพย์สิน อนุชัย จินดารัตน์ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การให้ความร่วมมือของประชาชนต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของข้าราชการตำรวจ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี พบว่า ระดับการให้ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของข้าราชการตำรวจในเขตอำเภอเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก แยกเป็นรายด้าน การให้ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้านความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินอยู่ในระดับปานกลาง การให้ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันปราบปรามด้านยาเสพติดอยู่ในระดับมาก

5.3 ข้อเสนอแนะการวิจัย

5.3.1 ข้อเสนอแนะการวิจัยในครั้งนี้

1. ด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรมควรมีการประชาสัมพันธ์หรือมีโครงการเกี่ยวกับการฝากบ้านให้เพื่อนบ้านช่วยดูแล
2. ด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรมควรมีการประชาสัมพันธ์หรือสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนฝากให้เจ้าหน้าที่ตำรวจให้มาดูแลรักษาความปลอดภัยเมื่อเห็นว่าชีวิตและทรัพย์สินอยู่ในสถานะไม่ปลอดภัย
3. ด้านการเข้าร่วมช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรมควรมีการจัดกิจกรรมรณรงค์ให้สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนบ้านทำการป้องกันอาชญากรรม โดยการติดตั้งเหล็กดัดที่ประตูหน้าต่างภายในบ้านหรือที่พักอาศัย การติดตั้งไฟส่องสว่างบริเวณบ้านพัก การเก็บรักษาทรัพย์สินไว้ในที่ปลอดภัยหรือการเลี้ยงสุนัขไว้เฝ้าบ้าน เป็นต้น

4. ด้านการเข้าร่วมช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรมควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมจัดประชุม อบรม หรือร่วมวางแผนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อย

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและควรมีการศึกษาในเขตอื่นๆ เพื่อจะได้มีแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กฤษมกัญญ์ บุณณภักดิ์. “การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมระดับชุมชนโดย
กระบวนการมวลชนสัมพันธ์: ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจนครบาลวังทองหลาง.”
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2550.
- กาญจนา แก้วเทพและกนกศักดิ์ แก้วเทพ. *การพึ่งตนเองศักยภาพในการพัฒนาชนบท*.
กรุงเทพมหานคร: สภาคทอลิคแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนาชนบท, 2530.
- โกวิท พวงงาม. *การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน*. ม.ป.ท.
- จินตวิทย์ เกษมสุข. *การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.
- ชัยวัฒน์ เอกภพณรงค์. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรม กรณีศึกษาพื้นที่สถานี
ตำรวจภูธรโคก.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรม
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.
- บุญชม ศรีสะอาด. *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2545.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 7).
กรุงเทพมหานคร: ศรีอนันต์การพิมพ์, 2553.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.
- ประพันธ์พงษ์ ชินพงศ์และคณะ. *โครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจนและการสำรวจสภาพ
ปัญหาความมั่นคงในมิติความเห็นของประชาชน*. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราช
ภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2551.
- ประเสริฐ สุนทร. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม:
ศึกษาเฉพาะกรณี กองบังคับการตำรวจนครบาล 6.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรม คณะสังคมสงเคราะห์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.
- ปรีชา สวม่วง. “การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของผู้นำชุมชนกับเจ้าหน้าที่
ตำรวจในเขตอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน.” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2553.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. *ตำราวิจัยปู้นจากทรรชนะไทยในอดีตจวบจนปัจจุบัน*. คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2526.
- พุทธทาสภิกขุ. *จิตวิเคราะห์แบบพุทธ*. กรุงเทพมหานคร: เกล็ดไทย 2527.
- พรชัย ชันดี, พ.ต.อ. *หลักการ งานวิจัย และนโยบายประยุกต์*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนสุนทรฟิล์ม, 2553.
- ยุพาพร รูปงาม. “การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงานประมาณในการปฏิรูป ระบบราชการ.” ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2545.
- วรเดช จันทรศร. *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, 2552.
- วิจัยชุมชนมัลลิกมหานาค. “จำนวนประชากร.” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก:
http://dusithost.dusit.ac.th/~msportfolio/public/adviser/99/%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%A2%E0%B8%8A%E0%B8%B8%E0%B8%A1%E0%B8%8A%E0%B8%99%E0%B8%A1%E0%B8%B1%E0%B8%AA%E0%B8%A2%E0%B8%B4%E0%B8%94%E0%B8%A1%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%84__%E0%B9%80%E0%B8%9A%E0%B8%B7%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%95%E0%B9%89%E0%B8%99.pdf, 5 กุมภาพันธ์ 2556.
- สากล สถิตวิทยานันท์. *ภูมิศาสตร์ชนบท*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2532.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. “ผู้ว่างงาน” [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: www.nso.go.th/, 24 มีนาคม 2556.
- อนุชัย จินดารัตน์. “การให้ความร่วมมือของประชาชนต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของข้าราชการตำรวจในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2552.
- อุทิศ แสงสว่าง. “ความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบสถานีตำรวจภูธรเมืองอุบลราชธานี.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2550.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อฉนพ ชูบารุง และอุษา เลิศโตมรสกุล. *อาชญากรรมและอาชญาวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.
- เอกรัซค์ เปงสนิท. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการควบคุมอาชญากรรมยาเสพติดในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย.” วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- Brantingham et al. *Situational crime prevention in practice*. Canadian Journal of Criminology 32: 17-40, 1990.
- Brandell, J.R., & Perlman, F.T. *Psychoanalytic theory*. In J.R.Brandell. (Ed.) *Theory and Practice in clinical social work*. (pp.38-80). New York, NY: The Free Press, 1997.
- Cohen, J.M. and Uphoff, N.T. *Rural Development Participation*. New York: Concept and measure for project design implementation and evaluation, 1977.
- Fattah, Ezzat A. *Criminology*. London: Macmillan Press, Ltd, 1997.
- Jeffery, Ray C. *Crime Prevention through Environmental Design*. Second Edition. Beverly Hills, CA: Sage, 1977.
- Quiney, Richard. *The social Reality of Crime*. Boston: Little, Brown and Company, 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

สภาพทั่วไปของเขตพื้นที่ชุมชนมัธยมศึกษามหานคร แขวงคลองมหาราช เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
กรุงเทพมหานคร

1. สภาพทั่วไปของเขตพื้นที่ชุมชนมัธยมศึกษานาค แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

1. ภูมิสังคม

1.1 ลักษณะพื้นที่และการตั้งบ้านเรือน

ชุมชนมัธยมศึกษานาค ตั้งอยู่ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย สภาพทางภูมิศาสตร์ของเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย พื้นที่โดยทั่วไปมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม มีเนื้อที่ทั้งหมด 1.93 ตารางกิโลเมตร อันมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และเศรษฐกิจมากมาย แบ่งเป็น 5 แขวง คือ

- แขวงวัดเทพศิรินทร์ มีพื้นที่ 0.340 ตารางกิโลเมตร
- แขวงคลองมหานาค มีพื้นที่ 0.355 ตารางกิโลเมตร
- แขวงบ้านบาตร มีพื้นที่ 0.305 ตารางกิโลเมตร
- แขวงวัดโสมนัส มีพื้นที่ 0.445 ตารางกิโลเมตร

โดยอาณาเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

- ทิศเหนือ จด เขตดุสิต
- ทิศใต้ จด เขตสัมพันธวงศ์
- ทิศตะวันออก จดเขตปทุมวัน
- ทิศตะวันตก จด เขตพระนคร

สภาพสังคมของเขตมีลักษณะเป็นชุมชนเมืองชั้นในปัจจุบันมีชุมชนที่ได้รับการจัดตั้งจำนวน 15 ชุมชน ชุมชนมัสยิดมหานาคเป็นหนึ่งใน 15 ชุมชนของเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย โดยจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 4 มกราคม พ.ศ.2536 ตั้งอยู่ที่หลังมัสยิดมหานาค ใกล้ตลาดโป้แป๊ะ แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย อยู่ติดคลองมหานาคชุมชนมัสยิดมหานาค เดิมประกอบด้วยชุมชนที่อยู่ด้านหลังมัสยิดมหานาค และชุมชนที่ปลูกบุกกรุกที่ดินสาธารณะริมคลองมหานาค ประชาชนปลูกสร้างบ้านเรือนอยู่ในบริเวณนี้กว่า 100 ปี ซึ่งในระยะหลังๆ เริ่มหนาแน่นขึ้น บ้านเรือนโดยทั่วไปปลูกชิดกันมากลักษณะการครอบครองที่ดินแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ ที่ดินส่วนใหญ่เป็นของกรมธนารักษ์และสำนักงานส่วนพระมหากษัตริย์ และมีบางส่วนเป็นของเอกชน มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 23 ไร่ 67 งานประกอบด้วยพื้นที่ที่เป็นสุสานประมาณ 18 ไร่ และพื้นที่ที่เป็นที่อยู่อาศัยประมาณ 5 ไร่ บ้านเรือนปลูกชิดกันมาก มีลักษณะเป็นบ้านไม้ชั้นเดียว สองชั้นและครึ่งตึกครึ่งไม้สองชั้น โดยส่วนใหญ่จะเป็นบ้านไม้สองชั้น สำหรับบ้านของผู้เช่าของสำนักงานทรัพย์สินฯจะสร้างเป็นบ้านไม้ อยู่ติดกับคลองมหานาค อยู่สภาพคงทนแข็งแรงทางเดินเท้าภายในชุมชนเป็นคอนกรีตทั้งหมด เชื่อมติดต่อกันทั้งชุมชนส่วนที่เป็นทางเดิน ไม้มีเพียงเล็กน้อยแต่ก็อยู่ในสภาพดีพอสมควร สำหรับส่วนที่เป็นคอนกรีตอยู่ในสภาพดีทั้งหมด

- ที่ตั้งอาณาเขต

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ คลองมหานาค

- ทิศใต้ ติดต่อกับ ถนนสุขุมวิท

- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ กรุงเทพมหานคร

- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ซอยนาคราช

โดยมีชุมชนใกล้เคียง คือ ชุมชนวัดโสมนัส ชุมชนวัดสุนทรธรรมทาน ชุมชนจักรพรรดิพงษ์ และชุมชนวรจักร ซึ่งเส้นทางคมนาคมสามารถเดินทางได้ทั้งทางรถยนต์ และทางเรือ ทางรถประจำทาง สาย 8, 15, 37, 47, 53, 60 และ 508

1.2 ลักษณะทางประชากรและสังคม

ชาวบ้านที่เข้ามาอาศัยในบริเวณริมคลองมหานาค เริ่มเข้ามาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 ซึ่งอพยพมาจากจังหวัดปัตตานี และเมื่อบริเวณนี้เป็นย่านมุสลิมจึงมีพี่น้องมุสลิมจากบริเวณอื่นๆ มาอยู่อาศัยเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบันชุมชนมัสยิดมหานาคมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 402 ครัวเรือน จำนวนหลังคาเรือน 225 หลังคาเรือนจำนวนประชากร 1,384 คน แบ่งเป็นเพศชาย 672 คน และเพศหญิง 712 คน เมื่อบริเวณริมคลองมหานาคได้กลายเป็นที่ตั้งของชุมชนชาวมุสลิม จึงจำเป็นต้องมีสถานที่ประกอบศาสนกิจ คือ มัสยิด ชาวมุสลิมในชุมชนจึงร่วมแรงร่วมใจก่อสร้างมัสยิดหลังแรกขึ้น ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่า สร้างขึ้นในปี พ.ศ.ใด รวมถึงได้มีการจัดที่ดินสำหรับไว้ใช้เป็นกุโบร์ (สุสาน) ด้วยมีหลักฐานว่ากุโบร์แห่งแรกตั้งอยู่ที่บริเวณหน้ามัสยิดมหานาคมัสยิดหลังแรกสันนิษฐานว่าเป็นมัสยิดหลังเล็กๆ จึงได้มีการก่อสร้างมัสยิดขึ้นอีกครั้งในช่วงก่อนปี พ.ศ.2394 ซึ่งถือว่าเป็นมัสยิดหลังที่สอง และได้ถูกไฟไหม้ในปี พ.ศ.2472 ต่อมาได้มีการบูรณะซ่อมแซม ต่อเติม จนได้มัสยิดหลังที่ใช้ในปัจจุบันประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม “มัสยิด” จึงถือว่าเป็นศูนย์รวมของพี่น้องมุสลิมมหานาค นอกจากจะเป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจแล้วยังเป็นที่ทำกิจกรรมของชาวบ้านด้วย และสถานที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งในชุมชนคือ โรงเรียนบารุงอิสลามวิทยามีอิหม่ามหรือผู้ที่มีความรู้ทางศาสนา สอนคัมภีร์อัลกุรอาน สอนการละหมาดให้กับบุตรหลานในชุมชน ในปัจจุบันโรงเรียนบารุงอิสลามวิทยา เปิดสอนระดับประถมศึกษา และสอนศาสนาในช่วงเย็น ระดับการศึกษาของประชากรในชุมชน พบว่ามีผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถม มัธยมศึกษา ปวช. ปวส.ปริญญาตรี และปริญญาโท จากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จากมากไปน้อยตามลำดับ สภาพชุมชนเป็นชุมชนแออัดที่มีบ้านเรือนหนาแน่น แบ่งเป็นประเภทของบ้านเดี่ยว 1 ชั้น 2 ชั้น 3 ชั้น และ 4 ชั้น และเพตึกแถว

1.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

เนื่องจากชุมชนติดกับตลาดโบ๊เบ๊ ชาวบ้านส่วนใหญ่ ประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ จะประกอบอาชีพค้าขายแต่ไม่ได้ค้าขายในตลาดโบ๊เบ๊ จะเป็นประเภทค้าขาย แบบรถเข็น ค้าขายในบ้าน และบริเวณใกล้เคียง ตลาด (จำพวกขนม) ส่วนที่เหลือจะประกอบอาชีพ รับจ้าง ธุรกิจส่วนตัว ลูกจ้างบริษัท รับราชการ จากมากไปน้อยตามลำดับ รวมถึงการประกอบอาชีพด้านพาณิชยกรรม ร้านค้าในชุมชนประเภทต่างๆ เช่น ร้านขายของชำ 4 ร้าน ร้านเสริมสวย 3 ร้าน ร้านอาหาร 5 ร้าน ร้านขายเสื้อผ้า 3

ร้านหาบเร่ 2 หาบ และรถเข็นค้าขาย 5 คัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 บาท และมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 9,000 บาท

1.4 บริการขั้นพื้นฐาน

ชาวชุมชนมัสยิดมหานาคมีความสะดวกในการเดินทางสัญจรติดต่อกับสถานที่ต่างๆ ทั้งทางบกและทางน้ำ ทางเท้าภายในชุมชนเป็นคอนกรีต โดยได้รับความช่วยเหลือจากงบประมาณจากสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ส่วนทางระบายน้ำภายในชุมชน มีเพียงพอ โดยมีท่อระบายน้ำเชื่อมต่อติดกันและสามารถระบายน้ำได้ทั่วถึงทั้งชุมชน สำหรับระบบไฟฟ้าและประปาพบว่าบ้านเรือนแต่ละหลังมีมิเตอร์เป็นของตนเองและมีระบบโทรศัพท์ที่เข้าถึงทุกครัวเรือน สถานที่ศึกษามีศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนและโรงเรียนบำรุงอิสลามวิทยา เป็นโรงเรียนเอกชน เปิดสอนชั้นประถมศึกษา โดยมีมัสยิดมหานาค เป็นที่ประกอบศาสนพิธี

1.5 การปกครอง

การปกครองชุมชน ชุมชนมีคณะกรรมการชุมชน จำนวน 20 คน มีวาระการดำเนินงาน 2 ปี มีประธานชุมชน 1 คน โดยคณะกรรมการชุมชนจะมีหน้าที่เป็นผู้ประสานงานกับส่วนราชการ สำนักงานเขตและกรุงเทพมหานคร เพื่อการพัฒนาชุมชนตลอดจนเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังที่เกิดขึ้นในชุมชนการคัดเลือกผู้นำชุมชน ดำเนินการโดยสำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย วิธีการเลือกตั้งนี้ชาวบ้านแต่ละคนมีคณะกรรมการชุมชน และภายหลังการเลือกตั้งประมาณ 2 สัปดาห์ คณะกรรมการที่ได้รับการคัดเลือกจะมาทำการเลือกตั้งประธานชุมชน ซึ่งประธานชุมชนไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ที่ได้รับเลือกมาเป็นอันดับที่ 1 การคัดเลือกดังกล่าวนี้ดำเนินการ โดยสำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย โดยคณะกรรมการชุดปัจจุบันของชุมชนมัสยิดมหานาคประกอบด้วย 20 คน เป็นเพศชาย 8 คน เป็นหญิง 12 คน เลือกตั้งเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2553

2. ลำดับเหตุการณ์สำคัญของชุมชน

ตอนต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ในแผ่นดินของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 1) เมื่อปี พ.ศ.2322 ได้มีพี่น้องมุสลิมเป็นจำนวนมากเดินทางติดตามรายา (พระยา) ปัตตานี

ซึ่งถูกจับส่งตัวเข้ามายังกรุงเทพฯ เมื่อพี่น้องมุสลิมมาถึงยังกรุงเทพฯ รัชกาลที่ 1 ได้ทรงพระกรุณาพระราชทานที่ดินแถวย่านบางลำพูและตึกดินให้เป็นที่อยู่อาศัยและใช้เป็นที่ทำมาหากิน พี่น้องมุสลิมเหล่านี้มีจำนวนหลายคนที่เป็นช่างฝีมือ ต่อมาได้ถวายตัวเข้ารับราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระบรมมหาราชวัง ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 เรื่อยมาจนถึงรัชกาลปัจจุบัน

ไทยมุสลิมที่เข้ารับราชการบางท่านได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ (สิน) มหานาค หลวงวิเศษ (สุข) ขุนสารพัดช่าง (นิ่ม) มหานาค ขันบริหารคุณิคมพระเทพฯ (หมึก) มหานาค ขุนรัตนภิบาล (เสงี่ยม) มหานาค เป็นต้นเมื่อพี่น้องมุสลิมบริเวณบางลำพูและตึกดินมีจำนวนมากเพิ่มขึ้น ได้มีการขยับขยายอพยพมาอยู่บริเวณสี่แยกมหานาค ตอนที่คลองมหานาคตัดกับคลองผดุงกรุงเกษม เมื่อประมาณปี พ.ศ.2345-2350 เพราะเป็นแหล่งทำการค้าสำหรับผู้ที่ทำมาหากินทางการค้า และเป็นบริเวณที่มีความสะดวกสบายในการสัญจรทางน้ำ เหมาะสมที่จะใช้เดินทางไปปฏิบัติราชการในพระบรมมหาราชวัง สำหรับผู้ที่รับราชการหรือใช้ติดต่อไปมาหาสู่กับพี่น้องมุสลิมในแหล่งอื่น ๆ ภายหลังได้มีพี่น้องมุสลิมจากอยุธยา คลองสวน คลองกลางหลวงและจากที่อื่นๆ มาอาศัยอยู่ด้วยเป็นจำนวนมาก จึงได้มีการประชุมร่วมแรงร่วมใจกันที่จะจัดหาที่เพื่อทำการก่อสร้างมัสยิด เมื่อได้อพยพที่อยู่จากบางลำพูและตึกดิน ในปี พ.ศ. ดังกล่าวข้างต้น

เมื่อได้มีการประชุมและเห็นพร้องต้องกันว่าจะต้องร่วมแรงร่วมใจกันก่อสร้างมัสยิดขึ้น และเห็นว่าที่บริเวณที่เป็นมัสยิดในปัจจุบันที่เหมาะสมที่จะสร้างเป็นมัสยิด จึงได้ทำการเรียกริเงินและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้างขึ้น ทั้งนี้ได้มีพี่น้องมุสลิมจากตำบลอื่นๆ ได้เข้าร่วมสมทบทุนในการสร้างมัสยิดด้วย

หลังจากสร้างมัสยิดเสร็จพี่น้องมุสลิมมหานาคได้ใช้มัสยิดเป็นศูนย์กลาง ในการประกอบศาสนกิจเรื่อยมา ส่วนผู้ที่มีความรู้ทางศาสนานอกจากท่านจะทำหน้าที่เป็นอิหม่ามในมัสยิดแล้ว บางท่านยังใช้เวลาว่างสอนพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานให้บุตรหลานของท่านและบุตรหลานของเพื่อนบ้าน สอนการละหมาด ฯลฯ หลังจากนั้นได้มีการสร้างกุโบร์ (สุสาน) ขึ้นมาในวันอังคารที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ.2472 เป็นวันแห่งความเศร้าสลดของชาวมุสลิมมัสยิดมหานาค เพราะเกิดเหตุไฟไหม้ครั้งใหญ่ภายในชุมชน รวมถึงตัวอาคารมัสยิดด้วย เมื่อเพลิงสงบลงพี่น้องไทยมุสลิมชาวมหานาค ต่างมีความรู้สึกสลดหดหู่ใจไปตามๆ กันที่มัสยิดทั้งหลังถูกไฟไหม้ไปต่อหน้าต่อตาไม่สามารถจะดับไฟไหม้ที่ลุกลามมาติดตัวอาคารมัสยิดได้สำหรับพี่น้องมุสลิมชาวมหานาคที่บ้านเรือนถูกไฟ

ใหม่ไปด้วย ต่างมีความสลดหดหู่เช่นกันเพราะต้องสูญเสียบ้านเรือน ทรัพย์สินสมบัติและไม่มีมัสยิดที่จะใช้เป็นศูนย์กลาง เพื่อประกอบศาสนกิจร่วมกันข่าวไฟไหม้มัสยิดมหานครกระจายออกไปอย่างรวดเร็ว มุสลิมตำบลต่างๆ ที่ทราบข่าว ทั้งที่มีญาติมิตรและไม่มีญาติอยู่ที่มหานคร ต่างเดินทางมาเยี่ยมเยียนพี่น้องมุสลิม ชาวมหานครเป็นจำนวนมากและแจ้งความจำนงค์ที่จะให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ อาทิ การซ่อมแซมมัสยิดใหม่ ฯลฯ วันเวลาผ่านไปพี่น้องชาวไทยมุสลิมมหานครมีจำนวนมากขึ้น มัสยิดที่มีไว้ใช้เป็นศูนย์กลางในการประกอบศาสนกิจจึงคับแคบ คณะกรรมการมัสยิด ฯ ชุดปี พ.ศ.2511 จึงร่วมกันประชุมปรึกษาหารือว่าจะสร้างต่อเติมมัสยิด และบูรณะเพิ่มเติมอีกหลายส่วน จนมีรูปแบบเป็นมัสยิดดังที่เห็นทุกวันนี้เมื่อประมาณปี พ.ศ.2529 ทางสำนักงานเขตป้อมปราบฯ ได้จัดตั้งเป็นชุมชน โดยมีแกนนำคือ นายสามารถ วงศ์เสงี่ยม ดำเนินการติดต่อสำนักงานเขตป้อมปราบฯ เพื่อขอจัดตั้งชุมชน โดยใช้ชื่อว่า “ชุมชนมัสยิดมหานคร” หลังจากได้จัดตั้งเป็นชุมชนฯแล้ว ทางชุมชนได้แต่งตั้งให้นายสามารถ วงศ์เสงี่ยม เป็นประธานชุมชน และแต่งตั้งคณะกรรมการชุมชนขึ้นทำงานให้กับชุมชน ต่อมาใช้ในการเลือกตั้งคณะกรรมการจนถึงปัจจุบัน

3. กระบวนการจัดการชุมชน

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสอบถามข้อมูลจากชุมชน การพัฒนาการจัดการชุมชนมัสยิดมหานครได้แบ่งเป็น 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 การจัดการที่ให้ความสำคัญกับศาสนาโดยมัสยิดเป็นศูนย์กลาง โดยมีคณะกรรมการมัสยิดเป็นตัวแทนในการรวมกลุ่มของชุมชน

แบบที่ 2 การจัดการชุมชนที่มีคณะกรรมการชุมชนในการบริหารจัดการตั้งแต่ ปี พ.ศ.2529 ถึงปัจจุบัน เป็นคณะทำงานที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานเขตป้อมปราบฯ ทำหน้าที่ในการเป็นตัวแทนที่จะติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสร้างความสะดวกยิ่งขึ้นซึ่งกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลต่อชุมชน ประกอบด้วย คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด คณะครูโรงเรียนบำรุงอิสลามวิทยา คณะครูโรงเรียนอัลอิสลามียะห์มหานคร

4. การพัฒนาชุมชนที่ผ่านมา

หน่วยงานที่ได้เข้ามาประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาชุมชน มีทั้งหน่วยงานภาครัฐ (สำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย) หน่วยงานภาคเอกชน สถานีตำรวจพลับพลาชัย กลุ่ม อสส. กลุ่ม ปปส. เป็นต้น โดยมีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรต่างๆ ในชุมชนประกอบด้วย

- คณะกรรมการชุมชน 20 คน
- คณะกรรมการมัสยิดมหานาค 14 คน
- คณะกลุ่ม ปปส.
- คณะกลุ่มกองทุนหมู่บ้าน
- คณะกลุ่มอาชีพแม่บ้าน
- คณะกลุ่ม อสส.
- คณะกลุ่มผู้สูงอายุ
- คณะกลุ่มเยาวชนมุสลิมมหานาค
- โรงเรียนบำรุงอิสลามวิทยา
- โรงเรียนอัลลิสลาฮียะห์มหานาค และศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนมัสยิดมหานาค

5. สภาพปัญหาภายในชุมชน

5.1 ด้านกายภาพ

- ชาวชนไม่มีสถานที่สำหรับออกกำลังกาย เนื่องจากสถานที่ในชุมชนไม่เอื้ออำนวยและพื้นที่ว่างส่วนใหญ่ถูกนำมาทำเป็นที่จอดรถ

- ชุมชนยังขาดอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ สำหรับใช้ในกิจการของศูนย์ชุมชนเพื่อนให้บริการให้กับชาวชุมชนได้อย่างทั่วถึง และเครื่องมือเครื่องใช้บางอย่างของชุมชนยังขาดแคลนไม่เพียงพอในการใช้ในกิจกรรมใหญ่ๆ ของชุมชน

5.2 ด้านสิ่งแวดล้อม

- ปัญหายาเสพติดอันมีสาเหตุจากผู้เสพยาเสพติด ขาดความรู้ ขาดการอบรมที่ดีและสิ่งอันพึงกระทำของพลเมืองดี ยึดถือประโยชน์ส่วนตน

- ปัญหาการลักขโมย มีสาเหตุมาจากผู้กระทำขาดการอบรมที่ดี มีความโลภ และขาดสิ่งอันพึงกระทำของพลเมืองดี

5.3 ด้านเศรษฐกิจ

- ชาวชุมชนบางส่วนมีค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ เนื่องจากมีรายได้น้อย ยังไม่มีอาชีพเสริม

- ชาวชุมชนบางส่วนหนี้สิน เนื่องจากใช้เงินฟุ่มเฟือย ไม่รู้จักใช้และบางส่วนติดการพนัน

5.4 ด้านการศึกษา

- ชาวชุมชนยังขาดสถานที่เรียนรู้นอกห้องเรียน ที่จะป็นศูนย์การเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมให้กับชาวชุมชน

6. ความต้องการของชุมชน

จากสภาพปัญหาต่างๆ และการสอบถามกับคนในชุมชน ภายในชุมชนได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน โดยมีโครงการต่างๆ ที่มีการจัดการความสำคัญของปัญหาในชุมชนมีสัณนิษฐานตามด้านต่างๆ

6.1 ด้านสิ่งแวดล้อม

- รณรงค์เรื่องความสะอาดชุมชน ดูแลความสะอาด เก็บขยะบริเวณบ้านของตนเอง
- เก็บขยะ ปรับปรุงพื้นที่บริเวณสุสานปีละ 2 ครั้ง

6.2 ด้านสังคม / วัฒนธรรม / การศึกษา

- การจัดงานวันเด็กแห่งชาติ
- จัดกิจกรรมเสริมทักษะ วิชาชีพ ให้กับชาวชุมชน และเยาวชนในด้านต่างๆ
- จัดกิจกรรมช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านต่างๆ
- จัดกิจกรรมช่วยเหลืองานการกุศลของโรงเรียน

6.3 ด้านอนามัยและจิตใจ

- จัดตรวจสุขภาพ ตัดผม นวดฝ่าเท้า จากหน่วยงานที่ให้การอนุเคราะห์แผนงาน/โครงการที่ชุมชนร่วมกับภาคี

6.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

- ปรับปรุงพื้นที่ทางสัญจรในชุมชนร่วมกับ ร.1 พัน 1 รอ.
- ช่วยเหลือขนย้ายสิ่งของจากบ้านผู้ประสบอัคคีภัยในชุมชนร่วมกับ ร.1 พัน 1 รอ.
- จัดร้านค้าและเก็บร้านค้างานการกุศลของโรงเรียนร่วมกับ ร.1 พัน 1 รอ.

6.5 ด้านเศรษฐกิจ

- การให้ความช่วยเหลือเงินแก่บรรดาผู้ประสบอัคคีภัยในชุมชน ร่วมกับธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่นๆ

6.6 ด้านสังคม

- กิจกรรมซ่อมแซมเครื่องใช้ไฟฟ้าร่วมกับ ร.1 พัน 1 รอ.
- กิจกรรมเสริมทักษะเยาวชนร่วมกับศูนย์เยาวชนวัดโสมมัส
- ร่วมกิจกรรมชุมชนสัญจรกับรายการโลกมุสลิม ช่อง 11 และโครงการธงฟ้าราคาประหยัด

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

แบบสอบถาม

การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานครฉบับนี้จะแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามกรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในวงกลมหน้าข้อความหรือเติมข้อความตามที่เป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี

☐ 30-35 ปี

☐ 36-40 ปี

☐ 41-45 ปี

☐ 46-50 ปี

☐ มากกว่า 50 ปี

3. อาชีพ

☐ รับจ้าง

☐ ค้าขาย

☐ รัฐวิสาหกิจ

☐ รับราชการ

☐ ธุรกิจส่วนตัว

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท	☐ 5,000-10,000 บาท
☐ 10,001-15,000 บาท	☐ 15,001-20,000 บาท
☐ 20,001-25,000 บาท	☐ 25,001-30,000 บาท
☐ มากกว่า 30,000 บาท	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)
5. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ ไม่ได้เรียนหนังสือ	☐ ประถมศึกษา
☐ มัธยมศึกษา/ปวช.	☐ อนุปริญญา/ปวส.
☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
6. ภูมิลำเนา

☐ กรุงเทพมหานคร	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
7. เขตที่อยู่อาศัย

☐ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
8. ศาสนา

☐ พุทธ	☐ คริสต์
☐ อิสลาม	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
9. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อยู่อาศัย จำนวน.....คน
10. ระยะเวลาที่อาศัย.....ปี
11. ตำแหน่งในหมู่บ้าน/ชุมชน

☐ ไม่มี	☐ สารวัตรกำนัน
☐ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	☐ กรรมการหมู่บ้าน
☐ ประธานชุมชน	☐ กรรมการชุมชน
☐ นายกเทศมนตรี	☐ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
☐ สมาชิกสภาเทศบาล	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

12. ท่านคิดว่า โดยทั่ว ๆ ไปแล้วเมื่อพบว่ามีกรกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมเกิดขึ้น ท่านจะปฏิบัติอย่างไร

- ☐ จะให้ความช่วยเหลือแก่เจ้าหน้าที่ต่อเมื่อคิดว่าไม่เป็นอันตรายต่อชีวิตและครอบครัว
- ☐ คิดว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้เดือดร้อน
- ☐ ไม่ใช่หน้าที่ที่จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องเพราะเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยตรง

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร

รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรม					
1. ก่อนออกจากบ้านหรือที่พักอาศัยท่านได้ให้คนที่เชื่อถือได้หรือไว้วางใจดูแลบ้านหรือที่พักอาศัยตลอดเวลา					
2. ก่อนออกจากบ้านหรือที่พักอาศัยท่านได้ฝากเพื่อนบ้านให้ช่วยดูแล					
3. ก่อนออกจากบ้านหรือที่พักอาศัยท่านได้ปิดประตู ปิดหน้าต่างทุกครั้ง					
4. ท่านได้เข้าร่วมโครงการฝากบ้านไว้กับตำรวจเมื่อต้องออกจากบ้านเป็นเวลานานๆ					
5. ท่านจะเล่ารายละเอียดต่างๆ ของคนร้าย ให้ผู้ที่พักอาศัยอยู่ร่วมกันทราบ เพื่อเตือนสติและไม่หลงเชื่อเล่ห์เหลี่ยมของคนร้าย					
6. ท่านได้เปิดไฟส่องสว่างนอกบ้านหรือรอบบริเวณบ้าน ในเวลากลางคืน					
7. ท่านได้ตัดหญ้าหรือต้นไม้สูงรอบบริเวณบ้านอยู่เป็นประจำ โดยให้สามารถมองรอบบริเวณบ้านได้อย่างชัดเจน เพื่อป้องกันการหลบซ่อนตัวของคนร้าย					
8. ในเวลากลางคืนหากมีผู้มาร้องเรียกหน้าบ้าน ท่านได้ตรวจดู					

รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ก่อนเปิดประตูให้ใครเข้ามาในบ้านหรือที่พักอาศัย					
9. ท่านได้แยกเก็บทรัพย์สินของมีค่าไว้หลายที่หากจำเป็นต้องถือติดตัวเพื่อป้องกันการวิ่งราวทรัพย์สิน ชิงทรัพย์ หรือ ทรัพย์สินหล่นหาย					
10. ท่านได้ผูกมิตรกับเพื่อนบ้านใกล้เคียง เพื่อช่วยเป็นหูเป็นตาและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
11. ท่านได้ตรวจสอบบัตรประจำตัวประชาชนและบัตรประจำตัวอื่นๆ ของช่างซ่อมหรือตัวแทนจำหน่ายของบริษัทต่างๆ ที่จะเข้ามาในบ้าน					
12. ท่านได้จดรายละเอียด คำหับ รูปพรรณหรือลักษณะพิเศษของทรัพย์สินมีค่าและถ่ายรูปเก็บไว้ทุกรายการ					
13. ท่านได้อบรมบุตรหลาน อย่าได้หลงเชื่อหรือไปไหนกับคนแปลกหน้าโดยเด็ดขาด					
14. เมื่อมีความจำเป็นต้องออกนอกบ้านในเวลาค่ำคืน ท่านได้บอกให้ทางบ้านทราบว่าจะไปไหน ไปพบใคร ไปอย่างไร จะกลับเมื่อไหร่					
15. เมื่อมีความจำเป็นต้องออกนอกบ้านในเวลาค่ำคืน ท่านได้พกบัตรประจำตัวประชาชนไปด้วยทุกครั้ง					
16. ท่านได้ขอความอนุเคราะห์จากเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มาดูแลรักษาความปลอดภัยเมื่อเห็นว่าชีวิตและทรัพย์สินของท่านและเพื่อนบ้านอยู่ในสภาวะไม่ปลอดภัย					
17. ท่านระลึกอยู่เสมอว่าคนร้ายเป็นได้ทุกเพศ ทุกวัย ทุกชนชั้น					
ด้านการเข้าร่วม ช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรม					
18. ท่านได้แรงจูงใจให้สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนบ้านทำการป้องกันอาชญากรรม โดยการติดตั้งเหล็กคัตที่ประตูหน้าต่างภายในบ้านหรือที่พักอาศัย การติดตั้งไฟส่องสว่างบริเวณบ้านพัก การเก็บรักษาทรัพย์สินไว้ในที่ปลอดภัย หรือการเลี้ยงสุนัขไว้เฝ้าบ้าน เป็นต้น					

รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19. ท่านได้ร่วมกับเพื่อนบ้านสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการป้องกันอาชญากรรม					
20. ท่านได้ร่วมประชุมกับเพื่อนบ้านเพื่อเสนอข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม					
21. ท่านได้แจ้งรายละเอียดลักษณะ ยี่ห้อ สี หมายเลขทะเบียนยานพาหนะของคนร้าย หรือยานพาหนะที่น่าสงสัย ว่าจะใช้ก่ออาชญากรรมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ					
22. ท่านได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบเมื่อพบว่ามีกรกระทำความคิดเกิดขึ้นในหมู่บ้านและชุมชนของท่าน					
23. ท่านได้ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในงานประเพณีต่างๆ ของหมู่บ้านหรือชุมชน					
24. ท่านได้แจ้งข้อมูล แหล่งมั่วสุมหรือบุคคลที่มีแนวโน้มจะก่ออาชญากรรมในหมู่บ้านหรือชุมชนของท่านและร่วมวางแผนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม					
25. ท่านได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ เมื่อพบว่ามีบุคคลแปลกหน้าหรือบุคคลที่น่าไม่ไว้วางใจ เข้ามาหมู่บ้านหรือชุมชน					
26. ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่เวรยามออกตรวจรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้านหรือชุมชน					
27. ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในงานประเพณีงานมหรสพต่างๆ ในหมู่บ้านหรือชุมชน					
28. ท่านได้ระดมความคิดเห็นในการตั้งกฎ ระเบียบ ของหมู่บ้านหรือชุมชน ในการลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือก่อความไม่สงบขึ้นในหมู่บ้าน					
29. ท่านได้มีส่วนร่วมในการอบรมตามโครงการต่างๆ เช่น โครงการเยาวชนต่อต้านยาเสพติด โครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อยด้วยตนเองหรือการสนับสนุน					

รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนบ้านเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว					
30. ท่านได้เข้าร่วมประชุม อบรม หรือร่วมวางแผนในการป้องกันอาชญากรรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อย					
31. ท่านได้บริจาคเงิน หรือวัสดุสิ่งของอื่นๆ เพื่อใช้ในกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรม เช่น การสร้างป้อมยาม การสร้างด่านตรวจประจำหมู่บ้าน					
32. ท่านได้บริจาคทรัพย์สิน เพื่อให้การสนับสนุนหรือสวัสดิการแก่ เพื่อบ้านหรือราษฎรอาสา ที่ปฏิบัติหน้าที่เข้าเวรยามและรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน หรือชุมชน					
33. ท่านสมัครใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ราษฎรอาสา อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) หรือสมาชิกองค์กรอื่นๆ เพื่อจะได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรักษาความสงบเรียบร้อย					
34. ท่านและเพื่อนบ้านช่วยกันดูแลสิ่งของสาธารณะและจะรีบแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ถ้ามีผู้ทำลายหรือทำให้เสียหาย					
35. ท่านและเพื่อนบ้านได้ร่วมกันส่งเสริมความสัมพันธ์และความอบอุ่นในหมู่บ้านหรือชุมชนเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในการป้องกันอาชญากรรม					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

1. ด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรม

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการเข้าร่วม ช่วยเหลือสนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรม

.....

.....

.....

.....

.....

** ขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม **

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	ร้อยตำรวจเอก กฤษณ์ มีบำรุง
วัน เดือน ปีเกิด	15 พฤษภาคม 2529
สถานที่เกิด	ราชบุรี ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	โรงเรียนนายร้อยตำรวจ รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต, 2552 มหาวิทยาลัยรังสิต รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญวิทยา และการบริหารงานยุติธรรม, 2556
สถานที่ทำงาน	กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 1 สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองสารวัตรกองกำกับ 2 กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 1 สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง